

NG

NEDERLANDSE GEDACHTEN

weekblad van de anti-revolutionaire partij

35e jaargang nr. 7 - 17 februari 1979

OVERWEGENDE

Je mag

Soms snakt een mens naar een boekje waar je van binnen een beetje warm van wordt. Een boekje waarin de schrijver inhaakt op zaken die bij je zelf ook leven. Gewoon schrijft over dingen die je elke dag bezig houden, zaken ook die je naar de keel kunnen vliegen. Een boekje waarin dit alles dan zo gebeurt dat het je - wanneer je kritisch aangesproken wordt - mogelijk blijft door te lezen. Je legt het boekje niet beledigd opzij. Je hoeft je ook niet angstig achter je zekerheden te verschuilen. Je blijft aangesproken. De schrijver zorgt voor een levende band. Ik doel op het denk-werkboek voor jongeren getiteld „Je mag“ van Aalt van der Glind, uitgegeven bij Kok in Kampen. Natuurlijk is mijn ondergaan van het boekje subjectief. Even subjectief als de schrijver wanneer deze als belijdend lid van de gereformeerde kerk, als meelevend anti-revolutionair en als godsdienstleraar, probeert met jongeren in gesprek te zijn. En die gesprekken gaan over wat hem ergert en wat ze „morgen“ zo graag anders zouden zien. Trouwens wat is er ook tegen subjectiviteit?

Geloven

Het in acht hoofdstukken verdeelde boekje brengt ons bij vele thema's. Bij de politiek en het links-rechtsschema, bij twijfel en liefde. Er handelt een hoofdstuk over geld en verantwoordelijkheid, over grenzen aan de groei en het onderscheid tussen hebben en zijn. De schrijver was enkele jaren als ontwikkelingswerker in het buitenland. Je merkt dat in het hoofdstuk waarin over eerlijk delen wordt geschreven. Schrijvend over problemen die jongeren raken kom je uiteraard niet om de problematiek van wapenening en ontwapening heen. Het boekje sluit af met een aantal

konkrete aanbevelingen en een overweging. Voor alle 65 thema's die de revue passeren geldt dat er wordt teruggekoppeld naar de Bijbel, naar het geloof in Jezus Christus. Geloven is iets dat je totaal raakt. En dat moet dan ook bij alle levensvragen te merken zijn.

Politiek

Mijn subjectiviteit zal misschien het sterkst zijn wanneer v.d. Glind over liberalen en socialisten spreekt en 4 soorten goden opvoert. Een techniek-god, een kapitalisme-god, een communisme-god en een kerkisme-god. Uit de keuze van de aanduiding wordt de afwijzing ervan al duidelijk. Boven de tweedeling socialisme-liberalisme, die tot polarisatie, tot strijd leidt, komt v.d. Glind uit door de oplossing in de gij-gedachte te zoeken. Het gaat in de christelijke politiek altijd om de ander, om God die de eerste is, en om de naaste. De schrijver kiest hiermee voor een kwetsbare opstelling. Polarisation stopt niet voor een kwetsbare opstelling. Polarisation stopt niet voor de christelijke poort. Zelfs niet wanneer je dat kwaad bestrijdt. En er is op de invulling van de politiek door christelijke partijen ook nog wel zoveel aan te merken dat de ik-, wij- en gij-gedachte die de schrijver voor liberale, socialistische en christelijke politiek invoert, wat gekunsteld overkomt.

Twijfel

De twijfel aan het Gods bestaan van de moderne mens krijgt alle aandacht in het hoofdstuk „de basis“, waarin over de schepping, de opstanding en de betekenis van en de vragen rond de 4 grote christelijke vierdagen geschreven wordt. De gij-gedachte wordt ook in dit hoofdstuk uitgewerkt. Stuk voor stuk gaat het om onderwerpen waarover boeken te schrijven zijn. Dat weet de schrijver natuurlijk ook. Het verrassende is dat hij het vermogen heeft om de kernpunten waarmee jongelui en ook oudere altijd weer zitten, er uit te lichten en op pakkende wijze van commentaar te voorzien.

Liefde en verantwoordelijkheid

Zeker in een boekje voor jongeren kan een hoofdstuk over „de liefde als uitgangspunt“ niet ontbreken. Ook bij dit thema wordt getracht iets te

Nest voor Totolica

Eind januari ging onder de leden van de ARP een financiële aktie van start in het kader van het a.s. eeuwfeest. Doel van de aktie is o.m. een bijdrage aan de bouw van dagverblijven voor oudere geestelijk gehandicapten. Meer hierover elders op deze pagina. Stort uw bijdrage op gironummer 71200.

Jaarverslag 1978 ARP

Deze week treft u in Nederlandse Gedachten het jaarverslag van de AR-Partij over 1978 aan op de pagina's 3 t/m 14. Uitgebreid wordt u via dit verslag geïnformeerd over het wel en wee van de partij en zijn verschillende organisaties en organen en wat allemaal in 1978 de revue is gepasseerd. Na lezing zult u constateren dat het politieke bedrijf naast boeiend, vooral ook zeer druk is en dat om alles goed te laten functioneren en verlopen heel wat werk wordt verzet.

zeggen over de relatie tussen de boodschap van het evangelie en de liefdesbelevens tussen twee mensen, tussen mensen onderling, naar de ouders toe. Sexualiteit, abortus, homofilie, euthanasie, de schrijver geeft er een mening over. Het is, gegeven de opzet van het boekje, begrijpelijk dat over elk thema geen breed uitgesponnen betoog kan worden opgezet. Bij onderwerpen als deze wrekt zich dat een beetje. Het onderwerp homofilie wordt nogal oppervlakkig behandeld. Over abortus en euthanasie is, juist wanneer men vanuit de rijkdom van het christelijk geloof wil schrijven, veel meer te zeggen. Toch blijft de benadering boeiend en oorspronkelijk. Helemaal in zijn element is Van der Glind wanneer het gaat over thema's als de macht van het geld en grenzen aan de groei. De gevolgen van een ongeremd doorgaan, de nadelen van zich nog doorzettende

schaalvergroting, het komt naar mijn mening erg helder uit de verf.

De schrijver laat het niet bij het aangeven van moeiten maar probeert ook wegen te wijzen die meer recht doen aan onze taak om in liefde en verantwoordelijkheid voor en met onze naaste te leven. Bij geld en groei behoort voor de schrijver ook de welvaartsdrift, werkloosheid, inkomenspolitiek en arbeidstijdverdeling. „Jarenlang heb ik gevraagd naar meer. Altijd was ik bezig met morgen. Vandaag denk ik opeens aan nu. Alles wat nodig is is er. Geluk, ik ben er, hier en nu“.

Over de arm-rijkverhouding in de wereld schrijft v.d. Glind uit eigen ervaring. Hij was ontwikkelingswerker en kan op landbouwkundigheid bogen. Op een indringende wijze wordt ons duidelijk gemaakt hoe het komt dat niemand voor de armen veel verantwoordelijkheid voelt. Als zeer zinvol ervoer ik het dat de schrijver geprobeerd heeft aan de gemakkelijke weg te ontkomen waarbij structuren en multi-nationals de schuldige zijn en de mens in zijn eigen welvaartszin, onaangesproken blijft zitten.

Vrede vinden

De schrijver deelt de lezer zelf mee, dat het hoofdstuk over wapenening en ontwapening hem het meest zwaar is gevallen. Ik denk de reden ervan te kunnen aanvoelen. Wanneer je eerst het uitzichtloze van honger en ellende hebt beschreven en dan aankomt bij het geldverslindende beest defensie, wanneer je het in andere hoofdstukken over verantwoordelijkheid, vertrouwen en over het geweldige feit van nieuw geboren leven hebt gehad en dan bij

vernietigingswapens uitkomt. Tja... dan moet het geweten ook gaan spreken.

De schrijver komt er niet uit. Hij wil van pascifisme niet weten omdat hij „niet gerust is op de goedwillendheid van mensen“. In voorafgaande hoofdstukken verwacht hij voor de oplossing van minstens zulke zware problemen veel van de mens. Hier zit op z'n minst een tegenstrijdigheid. Ook hier had ik het „Om Christus“ wil nee of aarzelend ja breder uitgewerkt willen zien. Maar het is geen schande zelf toe te geven in verlegenheid te blijven steken.

Ik hoop uw interesse voor „Je mag“ te hebben gewekt. Het is met vaart en in een mij in elk geval bijzonder aansprekende stijl geschreven. Vragen blijven er, ook na lezing nog genoeg, maar als het boekje in alles af was zette de inhoud ook niet meer tot nadenken aan.

Het is een denk-werkboek. En die opzet is Aalt v.d. Glind volledig geslaagd.

Warm aanbevolen.

H. A. de Boer

H. R. van Triest B.V.

Hoogeveen

Al 20 jaar een
krachtige schakel bij
aan- en verkoop van
ruwveevoer.

De honderdduizend gepasseerd ...

Financiële aktie

Eind januari jl. ging onder de leden van de ARP een financiële aktie van start in het kader van het eeuwfeest „honderd jaar ARP“.

Twintig procent van de opbrengst van deze aktie is bestemd voor een projekt met een caritatief doel. Als de bestemming daarvoor is gekozen voor een projekt op de Nederlandse Antillen. Het gaat om een bijdrage aan de bouw van twee dagverblijven voor oudere geestelijk gehandicapten.

Regelmatig kunt u hierover in dit blad lezen. Het streven is er op gericht een bedrag van omstreeks 4 à 5 ton bijeen te brengen. Inmiddels is de eerste ton gepasseerd. Op 13 februari was de stand als volgt: 9672

leden verzamelden in totaal een bedrag van f 145 000, gemiddeld was dit een bedrag van f 14,90. Stort uw bijdrage op giro 712 000.

Feestelijke manifestatie op 7 april

In de Rotterdamse Doelen wordt op 7 april a.s. een feestelijke manifestatie gehouden ter gelegenheid van het eeuwfeest. Meer dan 2000 bezoekers worden hier verwacht. Deze manifestatie zal van 10.30 uur tot omstreeks 16.45 uur plaatsvinden. Vorige week ontvingen de kiesverenigingen een uitnodigingsbrief voor deze manifestatie. Deze week zijn uitnodigingen verzonden naar de genodigden

waaronder de partijraadsleden. Elders in dit nummer meer informatie over dit programma.

International seminar

In de eerste week van april wordt een international seminar of symposium gehouden onder het motto A Christian political option. Enkele tientallen buitenlandse deelnemers uit Europa, Noord- en Zuid-Amerika zullen dit symposium bezoeken. De bedoeling van deze conferentie is de ontwikkeling van politieke sessies te bevorderen die karakteristiek zouden kunnen zijn voor christelijke partijen, en welke de bijdragen aan de christen-democratie aan de toekomst gerichte politiek zouden kunnen bevorderen. Volgende week meer informatie over het jubileum.

DEZE WEEK
IN NG:

Overwegende pag. 1
NG-commentaar pag. 2
Jaarverslag ARP pag. 3 t/m 14
Nog geen fusie? pag. 15
Verhoging woningbouw pag. 15
Van de partij pag. 16

ARP in het jaar 1978

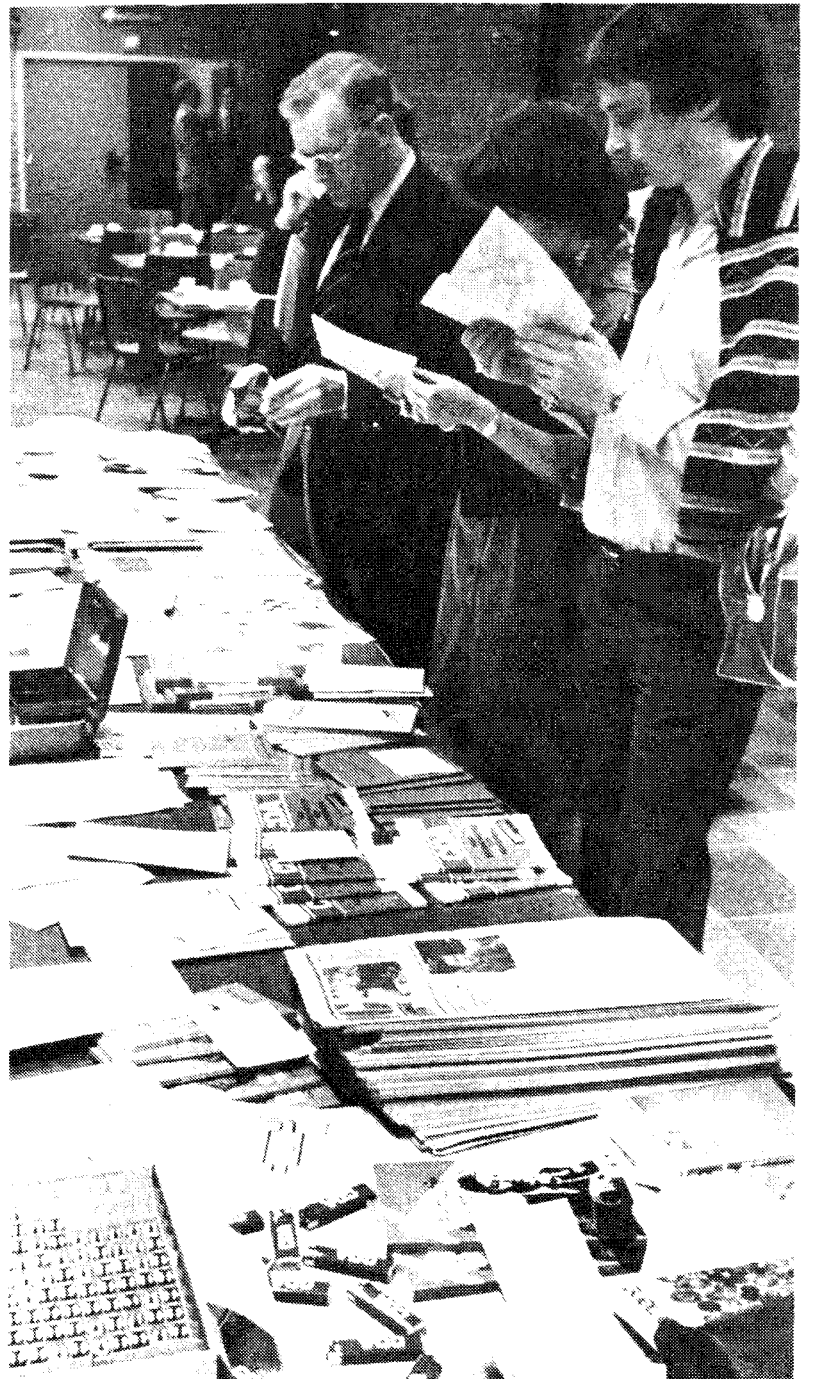

1. Het dagelijks bestuur van de AR-partij achter de bestuurstafel tijdens de rede van mr. W. Aantjes.

2. Minister W. Albeda (links) in gesprek met oud-minister W. F. De Gaay Fortman, thans Eerste Kamerlid, (midden) en staatssecretaris Kl. de Jong Ozn., (rechts).

3. De nieuwjaarspartij-raad werd gestart met het experiment bespreking politiek beleid partijraad. In groepen werd over de verschillende onderwerpen gediscussieerd. Hier de discussiegroep o.l.v. dr. S. Faber.

4. Zoals gewoonlijk ook hier weer ruime aandacht voor de ARP-uitgaven en -brochures.

2.

3.

4.

ARP in het jaar 1978

Aftreden Aantjes overschaduwde gebeurtenissen

Voor het partijbestuur is 1978 één van de meest bewogen jaren uit die van de afgelopen periode. Begin 1978 is er de na-echo van de discussies omtrent de totstandkoming van het kabinet-Van Agt, dat in januari 1978 met een regeringsverklaring komt, na een langdurige en merkwaardige kabinetsformatie. Aan het eind van het jaar is er de gebeurtenis van het aftreden van mr. W. Aantjes als fractievoorzitter van het CDA. Op 7 november maakt Aantjes dit besluit bekend op een perskonferentie, naar aanleiding van een publikatie over diens oorlogsverleden, van dr. L. de Jong, op 6 november.

In totaal vergadert het bestuur 10 keer. Evenals voorgaande jaren weer een druk jaar. De voornaamste zaken die in 1978 de aandacht opeisen zijn kort samengevat:

- de politieke bezinning
- de verdere ontwikkeling van het CDA
- verkiezingen en kandidaatstelling
- de voorbereiding van de jubileumactiviteiten „100 Jaar ARP”
- internationaal werk
- het vertrek van CDA-fractievoorzitter Aantjes.

Politieke bezinning

In de september vergadering bespreekt het bestuur een notitie m.b.t. de politieke discussie door het partijbestuur. Deze notitie is het resultaat van een enquête onder de bestuursleden over het functioneren van het bestuur. Eén van de belangrijkste conclusies uit deze enquête is de wens meer aandacht te besteden aan de politieke discussie. Besloten wordt elk voor- en najaar een vergadering geheel aan politieke bezinning te besteden. Voorts worden voorstellen aanvaard om het vaste agendapunt „politieke rondblik” meer inhoud te geven. Dit houdt o.a. in een betere voorbereiding van deze rondblik en zo nodig andere sprekers ervoor. Naast het kamerlid Schakel de eerste Anti-Revolutionaire vertegenwoordiger in de CDA-Tweede-Kamerfractie, die als zodanig de politieke rondblik in vergaderingen van partijbestuur en dagelijks bestuur verzorgt, geeft bijv. ook het kamerlid Beumer enkele malen een beschouwing bij dit agendapunt. In verband met het experiment „werkgroepen politiek beleid partijraad” houdt het partijbestuur zich in mei uitvoerig bezig met de problematiek van de „neutronengranaat en ons veiligheidsstelsel” en van de andere „samenlevingsvormen”. Over deze onderwerpen worden ontwerp-resoluties ten behoeve van de partijraad opgesteld. In januari en november zijn er – samen met AR-bewindslieden en AR-Eerste- en Tweede-Kamerleden – een tweetal bezinningsbijeenkomsten in het Leeuwenhorst kongrescentrum te Noordwijkerhout. In januari houdt minister van Justitie De Ruiter een inleiding over „recht en welzijn” en werkt dit o.a. uit naar het terrein van de samenlevingsvormen. Een boeiende gedachtenwisseling volgt na deze „kennismaking” met de voor velen tot

dan toe nog tamelijk onbekende bewindsman van Justitie. In november wordt o.a. uitgebreid aandacht besteed aan het rapport van de commissie relatie Grondslag – politiek handelen.

CDA-zaken

Begin 1978 is medio 1980 nog steeds het beoogde fusietijdspunt van de CDA-partijen om tot een eenheidspartij te geraken. Het bestuur beseft dat voor het zover is, er nog een lange weg te gaan is. In de januari vergadering benoemt het bestuur in de diverse fusievoorbereidingscommissies afgevaardigden.

Hierbij een overzicht ervan:

- in de commissie „huisvesting”, L. de Jonge te Rotterdam;
- in de commissie „relatie tot bedrijfsleven”, penningmeester M. Paats;
- in de commissie „maatschappelijke groeperingen”, vice-voorzitter D. Th. Kuiper, die als voorzitter van deze groep zal fungeren;
- in de commissie „bestudering positie PPAC”, vice-voorzitter B. Krol;
- in de commissie „relatie grondslag/politiek handelen”, de heren J. Versteeg, A. J. Vermaat en A. Veerman;
- in de commissie „incompatibiliteiten”, G. A. Kieft en mevrouw Lodders-Eiffelrich;
- in de statutencommissie, de heren De Kwaadsteniet, Bruins Slot en Corporaal. Stafmedewerker G. van den Berg voert het secretariaat van deze zeer arbeidsintensieve commissie;
- in de commissie „lijstvoorstellen Europese verkiezingen” partijvoorzitter H. A. de Boer.

Op bijna elke vergadering wordt het bestuur geïnformeerd over de voortgang van werkzaamheden van deze commissies. In de septembervergadering constateert het bestuur dat bij diverse commissies sprake is van een weinig vlotte voortgang, waardoor het aanvankelijk opgestelde fusie-tijdschema steeds moeilijker haalbaar lijkt. Zo blijken bijv. de ontwerp-statuten niet op tijd gereed te komen, waardoor deze niet op de najaarspartijraad van december aan de orde kunnen komen, zoals eerst de bedoeling is. De ontwerp-statuten en het ontwerp-fusieprotocol bespreekt het bestuur op 15 november. In grote lijnen staat het bestuur achter beide ontwerpen. Op diverse onderdelen worden tal van suggesties voor een betere redactie gedaan. Op enkele punten heeft het bestuur een andere visie.

Deze ontwerp-statuten kan men overigens niet los zien van een door het DB van het CDA aanvaarde notitie over de structuur van het toekomstige CDA-sekretariaat: „Het CDA en zijn organisatie”. Het bestuur poogt zijn visie op de toekomstige organisatie van het CDA zoveel mogelijk in te brengen in formuleringen van ontwerp-statuten en reglementen. Veel aanleiding tot discussie geeft in dit verband de toekomstige positie van het CDA-Vrouwenberaad. Het bestuur meent dat er geen reden is voor een eigen aparte organisatie voor vrouwen in het CDA, maar dat aangesloten dient te worden bij bestaande structuren. Niet alleen de landelijke CDA-samenwerking, ook die op plaatselijk niveau heeft de aandacht van het bestuur. Op 21 september worden de resultaten van een enquête over de samenwerking in CDA-verband tussen kiesverenigingen en afdelingen

van de CDA-partijen besproken. Eén van de conclusies is dat in veel gevallen het gesprek over het functioneren van de grondslag nog aan de orde moet komen. Voorts vindt men o.a. dat het CDA meer aandacht moet besteden aan de benadering van jongeren. In het algemeen zijn de kiesverenigingen niet ontevreden over de plaatselijke samenwerking in CDA-verband.

Verkiezingen

In 1978 wordt begonnen met de voorbereiding van de kandidaatstelling ten behoeve van de Europese verkiezingen. Voor de eerste maal zal sprake zijn van een rechtstreekse verkiezing van leden van het Europese Parlement. Het bestuur constateert begin juni dat de kiesverenigingen en stemhebbende leden van de partijraad akkoord zijn gegaan om samen met CHU en KVP bij deze verkiezing met één lijst uit te komen.

Een teleurstelling is dat de mate van medewerking door de kiesverenigingen aan deze stemming niet groot te noemen is. De uitslag van deze stemming: 683 stemmen vóór, 12 tegen en 6 blanco. De krachtens artikel 32 van de statuten vereiste 2/3 meerderheid voor een besluit tot federatieve samenwerking wordt hiermee met een ruime marge overschreden. Aan de groslijstprocedure – de kiesverenigingen konden 5 namen noemen in plaats van de gebruikelijke 10, dit in verband met het geringe aantal verkiesbare Anti-Revolutionaire op de CDA-lijsten deden ongeveer 40 kiesverenigingen mee. Op 3 november 1978 stelt het bestuur een eerste ontwerp-advieslijst vast.

Advieslijst

Deze lijst ziet er als volgt uit:

1. drs. B. Beumer
2. S. Jonker
3. mw. J. R. H. May-Weggen
4. mr. J. N. Scholten
5. drs. J. de Koning
6. drs. A. M. Oostlander
7. M. van Ditmarsch
8. drs. P. J. A. Wijnmaalen
9. drs. M. van der Velden
10. mw. J. van Leeuwen
11. mr. J. Hollander
12. mw. C. C. Kakes-Veen
13. mr. H. W. van Heuven
14. drs. E. Heerma
35. drs. W. T. van Gelder
16. S. Buddingh.

Op 15 november vergadert het bestuur in versterkte samenstelling. Dat wil zeggen versterkt met 2 extra afgevaardigden van de kamercentrales. De hier vastgestelde definitieve advieslijst wijkt niet veel af van het voorstel van het bestuur. De heer Wijnmaalen blijkt niet beschikbaar te zijn, waardoor de nummers 9 tot en met 16 één plaats opschuiven. De kiesverenigingen zijn tot 16-1-1979 in de gelegenheid te stemmen over

deze lijst. Het bestuur gaat in juni akkoord met een technisch lijstvoorstel van 10 zetels. Bij dit aantal krijgt de KVP 5 zetels toegewezen, de ARP 3 en de CHU 2. Een resultaat van 10 zetels bij de Europese verkiezingen lijkt niet onmogelijk. De totale CDA-lijst bevat 40 kandidaten, waarvan 15 voor de ARP.

Tijdens de laatste bestuursvergadering van 1978 – op 21 december – bespreekt het bestuur het opgestelde verkiezingsplan voor de Europese verkiezingen. De uitslagen van de verkiezingen voor Staten en Raden van resp. eind maart en mei, stemmen het bestuur tot tevredenheid. In alle 11 provincies is sprake van een CDA-lijst. In ruim 600 gemeenten is dit het geval. In ± 20 gemeenten komt men met een eigen ARP-lijst uit.

100 Jaar ARP

De voorbereiding van de viering van het 100-jarig bestaan van de partij in 1979, krijgt veel aandacht. Op 27 januari en 3 maart is aan de orde het eindadvies van een in het najaar van 1977 ingestelde werkgroep viering 100 jaar ARP. Een 8-tal werkgroepen wordt ingesteld om de aanvaarde plannen van de „werkgroep Kieft” uit te werken. De Organisatie Commissie zal als stuurgroep toezien op het functioneren van deze werkgroepen. Er wordt o.a. besloten een financiële atie te organiseren, een internationaal Seminar te houden, enkele publikaties uit te geven, een jubileumpartijraad op te zetten, en een borstbeeld van Kuyper te doen vervaardigen. Voor dit beeld geeft het bestuur een opdracht aan de Amsterdamse beeldhouwster mw. J. Schepp. Het beeld zal de Tweede Kamer worden aangeboden. Over de voortgang van de jubileumactiviteiten wordt periodiek verslag uitgebracht.

Het vertrek van Aantjes

Zoals in de aanhef vermeld, overschaduwde het terugtreden van mr. W. Aantjes als fractievoorzitter van het CDA alle andere gebeurtenissen in 1978. In november en december houdt het bestuur zich intensief bezig met deze zaak. Het bestuur getuigt van zijn meeleven en verbondenheid met Aantjes en zijn gezin o.a. door het zenden van een speciale brief. Het bestuur is van mening dat – zonder de fouten van Aantjes te willen verhelen – de Nederlandse christen-democratie met zijn vertrek een zwaar verlies lijdt. Vooral als fractievoorzitter van de ARP in de periode 1973 tot 1977 en van het CDA in 1977 en 1978 heeft Aantjes grote groepen aan het denken gezet en gestimuleerd door de wijze waarop hij politieke vraagstukken vanuit een evangelische bewogenheid benaderde. Het bestuur uit waardering voor het beleid van het dagelijks bestuur in deze periode, zoals vertolkt door de partijvoorzitter. In het weekblad Nederlandse Gedachten legt hij in enkele artikelen verantwoording van dit beleid af.

Het bestuur ziet af van een eigen onderzoekcommissie, mede vanwege het feit dat een voorbereidingscommissie uit de Tweede Kamer over deze zaak wordt ingesteld, die alle medewerking verkrijgt van o.a. Anti-Revolutionaire partij- en fractievoorzitters uit de periode 1959 tot heden, en vanwege het voorkomen van doublures en vanwege het feit dat de objectiviteit van een extern onderzoek wellicht hoger gewaardeerd zal worden.

Overige zaken

Internationaal werk

In bijna elke vergadering komt het

„internationaal werk” ter sprake. We noemden reeds het punt van de Europese verkiezingen. De gang van zaken m.b.t. het opstellen van een programma voor de Europese Volkspartij wordt nauwlettend gevolgd. Het ontwerp-program van de EVP, komt in januari uitvoerig aan de orde, mede aan de hand van een notitie van de directeur van de Kuyperstichting, drs. A. M. Oostlander.

Mede tegen de achtergrond van hetgeen aan amenderingen van Nederlandse zijde door de andere EVP-partners is overgenomen – gesproken kan worden van een aanzienlijke aanscherping van het politieke program van de EVP vergeleken bij eerdere versies – gaat het bestuur in maart – daartoe gemachtigd door de najaarspartijraad van 1977 – akkoord met de uiteindelijke versie ervan.

Om in Europees verband meer steun te krijgen voor de eigen Nederlandse visie op de ontwikkeling van de Europese christen-democratie, besluit het bestuur een conferentie te doen organiseren met geestverwante Skandinavische christen-demokraten uit Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland. De equipe neemt dit initiatief over en eind oktober vindt deze conferentie plaats waarover u elders meer leest.

Diverse organisatorische zaken

Jaarlijks terugkerende onderwerpen als behandeling van begrotingen en jaarrekeningen van partij, Kuyperstichting, Stichting Arjos en Stichting Kader- en vormingswerk ARP, komen in september en november aan de orde.

Samenstelling partijbestuur

Op 15 juni overlijdt het ere-lid mr. A. B. Roosjen. Sinds 19 juni 1971 ere-lid. Bijna 20 jaar achtereenvolgend was hij ondervoorzitter van de partij en wel in de periode 1950-1971, in welke functie hij enkele malen als waarnemend-voorzitter optrad.

Van het bestuur nemen afscheid G. J. van den Brink, als vertegenwoordiger van de KC Arnhem, en mr. V. H. Bruins Slot als vertegenwoordiger van de KC Amsterdam. Per 31-12-1978 is het bestuur als volgt samengesteld: H. Aigra – ere-lid, Leeuwarden; dr. J. Donner – ere-lid, Den Haag; H. A. de Boer – voorzitter, Santpoort; dr. D. Th. Kuiper – vice-voorzitter, Amsterdam; prof. ir. B. Krol – vice-voorzitter, Zeist; M. Plaats – penningmeester, De Lier; P. Bukman, Voorschoten; N. Schouten, Leidschendam; dr. S. Faber, Hardegarijp; E. Wiersema, Ommen; mv. N. Zuidema-van Dijk, Hilversum; M. W. Schakel, Hoornaar; P. C. Eifferich, Delft; D. Corporaal – sekretaris, Moordrecht; mr. J. H. Grosheide, Rijswijk; K. de Vries, Delft; drs. A. M. Oostlander, Zevenhuizen; drs. B. Beumer, Hoogezand; A. v. d. Glind, Woerden; W. de Graaff, Zoetermeer; mw. J. van Leeuwen, Zoetermeer; drs. A. J. v. d. Meer, Voorhout; drs. J. J. Meijer, Voorburg; J. Nieuwenhuis, Utrecht; drs. J. G. van Rijn, Stiens; mw. E. van Velthoven-Olde, Hoogeveen; prof. P. J. Versteeg, Apeldoorn; mw. A. C. Westhoff-Hubée, Middelburg; prof. J. P. I. v. d. Wilde, Voorschoten; dr. H. E. S. Woldring, Amstelveen; J. Vries, Baflo; T. J. Bouwers, Ferwerd; F. Jonkman, Drachten; G. Numan, Vries; D. van Boven, Barneveld; J. Scholte, Lichtenvoorde; D. Niezing, Maarssen; C. van Stam, Hoofddorp; ir. T. T. Wind, Leiden; mr. W. L. van Leeuwen, Den Haag; P. Berghoef, Rotterdam; G. van Sliedregt, Hellevoetsluis; J. P. de Vos, Sprang Capelle; dr. P. C. Bos, Eindhoven; S. Jonker, Overijsse, België; mr. W. R. v. d. Sluis, Hilversum; mw. A. de Vries-Hoppe, Arnhem; mw. L. G. Winsemius-Korfer, Breda; J. de Leeuw, Dongen; drs. G. M. Kerkhof, Middelburg; P. Schriek, Oosterhout; L. C. van Galen, Koog aan de Zaan; ds. J. Plantinga, Leeuwarden; ir. G. Kortleve, Munstergeleen; C. v. d. Steenhoven, Amsterdam.

Anti-Revolutionairen in de Tweede Kamer

In de Tweede Kamer zijn de Anti-Revolutionairen niet meer afzonderlijk georganiseerd, maar zij maken deel uit van de CDA-fractie. Dit neemt niet weg dat de leden van elk van de drie partijen in de Tweede Kamer toch een speciale relatie onderhouden met de partij die hen heeft gekandideerd.

In eerste instantie zijn zij ook verantwoordelijk schuldig aan die partij.

Om die reden vindt er ook op iedere voorjaarspartijraad een bespreking plaats van het politieke beleid van de Tweede Kamerfractie, zoals dat ook door de Anti-Revolutionairen is gevoerd, zij het dan in CDA-verband. Adviserend lid – overeenkomstig de statutaire bepalingen – van dagelijks bestuur en partijbestuur is M. W. Schakel.

Onder de AR-Kamerleden vinden nogal wat mutaties plaats in dit jaar. Per 1 april neemt mw. J. van Leeuwen ontslag als Kamerlid en in oktober doet drs. J. Boersma hetzelfde. Beiden aanvaarden een functie in het bedrijfsleven. Als gevolg van publikaties over het oorlogsverleden

Dr. R. F. M. Lubbers volgt mr. W. Aantjes op als leider van de CDA-Tweede Kamerfractie

van mr. W. Aantjes besluit deze zich terug te trekken uit de actieve politiek om het aanzien van de politiek niet te schaden. Zijn besluit, hoewel in hoge mate betreurd, wordt gerespekteerd.

Veel dank is de partij verschuldigd aan de drie Kamerleden die zijn teruggetreden. Ieder hebben zij op hun eigen wijze een grote invloed uitgeoefend op de politiek en op het politieke gebeuren. Op veel zaken hebben zij hun stempel gedrukt. Voor de ARP is er sprake van een ernstig verlies.

In de plaats van de afgetreden Kamerleden zijn benoemd verklaard F. Borgman te Aalsmeer, dr. B. de Vries te Capelle en drs. H. C. Couprie te Gouda.

Mr. J. Buikema die ook in aanmerking komt voor het Kamerlidmaatschap meent op dit moment niet een benoeming te kunnen aanvaarden vanwege de functie die hij thans bekleedt. Zou er een halfjaar later opnieuw een vakature zijn, dan ligt deze zaak anders.

Met het terugtreden van mr. W. Aantjes uit de politiek is de post van fractievoorzitter tevens vakant.

Aangezien het hier een post betreft die door een AR-politicus is bezet, komen

de Anti-Revolutionaire leden van de CDA-Tweede Kamerfractie enkele malen bijeen om te beraadslagen over de opvolging. Hierbij overleggen zij ook een keer met de waarnemend fractievoorzitter, drs. R. F. M. Lubbers. De AR-leden van de CDA-Tweede Kamerfractie leggen unaniem aan het bestuur van de CDA-Tweede Kamerfractie het voorstel voor de heer H. A. de Boer te verkiezen tot fractievoorzitter. De adviezen van de partijvoorzitters wijzen ook in de richting van een Anti-Revolutionair. Het bestuur van de CDA-Tweede Kamerfractie komt echter met het voorstel de heer Lubbers te verkiezen tot voorzitter en de heer De Boer tot eerste vice-voorzitter. De heer De Boer deelt mee, dat hij daar niet beschikbaar voor is, aangezien hij meent in die

situatie aan het partijvoorzitterschap de voorkeur te moeten geven. Met de stemmen van KVP en CHU kiest de CDA-Tweede Kamerfractie de heer Lubbers tot voorzitter. Enige tijd later wordt de eerste vice-voorzitter van de Tweede Kamerfractie aangewezen. Na enkele stemmingen, die met name gaan tussen de heren Schakel en Van Houwelingen wordt eerstgenoemde tot eerste vice-voorzitter gekozen. De CDA-Tweede Kamerfractie kiest vervolgens J. van Houwelingen in het fractiebestuur.

Ieder Anti-Revolutionair Tweede Kamerlid heeft één of meer Kamercentrales toegewezen gekregen om als contactpersoon te kunnen functioneren. Ook naar de CDA-verbanden toe hebben alle leden van de CDA-Tweede Kamerfractie een verdeling gemaakt, zodat het contact met de regio kan functioneren.

Vaste commissie Tweede Kamer

Vaste commissie	Lid	Plv. lid	Vaste commissie	Lid	Plv. lid
Antillen	J. de Boer Gualthérie v. W. Kleisterlee De Kwaadsteniet * Aarts Veerman Van Zeil	Couprie Van Dam P. Cornelissen Frinking Mommersteeg Tolman Scholten	Volkshuisvesting en Ruimt. ordening	Bremen P. Cornelissen Van Dijk Dijkman Eversdijk Scholten	Bakker Van Houwelingen Van de Sanden Hennekam V. Leijenhorst V. Rooijen Couprie
Buitenlandse zaken	Lubbers J. de Boer V.d. Broek Gualthérie v. W. V.d. Linden Mommersteeg Scholten *)	v. Amelsvoort Aarts Braks Frinking Van de Sande Van Dam	Verkeer en waterstaat	P. Cornelissen *) Eversdijk Lansink Tolman Van Zeil Hennekam Schakel	Andela-Bauer Braks Van Dijk Dijkman Gualthérie v. W. Couprie Weijers
Ontwikkelings-samenwerking	Aarts *) Braks V.d. Broek Lubbers Mommersteeg Van Dam Van Rooijen	v. Dijk Evenhuis Frinking Gualthérie v. W. v. Houwelingen Kleisterlee Van Zeil	Economische zaken	V. Amelsvoort Beumer *) Van Houwelingen Van Muiden Van Rooijen V.d. Gon De Vries	Bremen Van Dam Van Dijk Gerritse Van de Linden Weijers Hermsen
Justitie	Van de Broek G. Cornelissen Van Dam *) Dijkman Evenhuis Korte Faber	De Kwaadsteniet Beinema Aarts Deetman Mommersteeg Van Muiden Veerman	Handelspolitiek	Aarts *) Gerritse Couprie V. Dijk V. Rooijen	Frinking Van Houwelingen Van de Linden Mommersteeg Lubbers
Naturalisaties	Evenhuis Gerritse Gualthérie v. W.	Bakker Eversdijk	Midden- en kleinbedrijf	De Vries H. de Boer Braks Van Muiden *) Notenboom	Hermsen Tolman Wisselink Beumer Van Rooijen
Binnenlandse zaken	Veerman *) Bremen Dijkman Faber Van de Sanden Schakel Wisselink	Deetman Eversdijk Korte De Kwaadsteniet Weijers Aarts *)	Kernenergie	V. Amelsvoort Van Houwelingen Lansink Mommersteeg Eversdijk	J. de Boer G. Cornelissen Lubbers Frinking Weijers
Civiele verdediging	Aarts J. de Boer Eversdijk *) Van Muiden Wisselink	Frinking Gualthérie Korte De Kwaadsteniet Mommersteeg	Landbouw en visserij	Borgman Braks *) Faber Van de Linden Van de Sanden Tolman Wisselink	Bakker De Vries Schakel Dijkman Eversdijk Van Muiden Andela-Bauer
Ambtenaren en Pensioenen	Aarts Bremen Gerritse Schakel Scholten Weijers *) Wisselink	Eversdijk Lansink Van Rooijen Tolman Van Zeil Amelsvoort Veerman	Visserij	H. de Boer Braks *) Van de Sanden Tolman Wisselink	Bakker De Vries Dijkman Eversdijk Van Muiden
Onderwijs en wetenschappen	Bakker Beinema Deetman Frinking Lansink Van Leijenhorst *) Veerman	Van Dijk Faber Korte Van de Linden Andela-Bauer Kleisterlee	Sociale zaken	Bakker *) Van Dam Gerritse Hermsen Weijers Van Zeil V.d. Gon	Beumer G. Cornelissen Evenhuis De Vries Van Muiden Van Rooijen
Wetenschapsbeleid	Bakker Beinema Deetman Faber Lansink *) Van Leijenhorst Andela-Bauer	Beumer Van Dijk Korte Lubbers Mommersteeg Veerman J. de Boer	Cultuur, recreatie en maatschappelijk werk	Beinema *) H. de Boer G. Cornelissen Evenhuis Kleisterlee Van Leijenhorst Van de Sanden	Bakker Borgman Eversdijk Faber Andela-Bauer Scholten Hennekam
Financiën	V. Amelsvoort *) Bakker Beumer De Vries Van Dijk Notenboom Van Rooijen	Braks Hermsen Van Muiden Weijers Wisselink Lubbers V.d. Gon	Verzoekschriften	Dijkman V.d. Broek Korte	Braks Andela-Bauer
Rijksuitgaven	V. Amelsvoort *) Bakker Beumer Van Dijk Van Rooijen	H. de Boer Braks Hermsen Van Muiden Weijers Wisselink V.d. Gon	Werkwijze Kamer	Van Dam Kleisterlee De Kwaadsteniet V.d. Sanden	
Defensie	J. de Boer Frinking Gualthérie v. W. Korte De Kwaadsteniet Couprie Wisselink *)	Gerritse Kleisterlee Lubbers Mommersteeg Scholten Borgman	Inlichtingen- en veiligheidsdienst	Lubbers	
			Volksgezondheid	G. Cornelissen Evenhuis Borghuis Lansink Van Rooijen Weijers *) Andela-Bauer	V.d. Gon Bakker Beinema Bremen Lubbers Hennekam
			Milieu	P. Cornelissen Deetman Van Houwelingen Lansink *) Van Leijenhorst Couprie Andela-Bauer	Bremen H. de Boer J. de Boer Beumer Kleisterlee Notenboom Beinema

*) Voorzitter van de Vaste Commissie.

Kontakt CDA Eerste en Tweede Kamerleden met de regio

GRONINGEN.

Beumer (coördinator), Hermsen, v. Muiden.

LEEUWARDEN.

Faber (coördinator), Tolman, Hermsen, Kl. de Vries, v. Meijenfeldt, Tjeerdsma, mevr. Andela-Bauer.

ASSEN.

Hermsen (coördinator), Tolman, Beumer, Gerritse, v. Dalen.

ZWOLLE.

Weijers (coördinator), Wisselink, H. de Boer, v. Oudenhoven.

ALMERE-LELYSTAD.

Dijkman (coördinator).

GELDERLAND.

V.d. Broek (coördinator), v. Houwelingen, v. Leijenhorst, Lansink, Deetman, mevr. v.d. Werf-Terpstra, Terwindt, Heij, Thurlings.

UTRECHT.

Bakker (coördinator), v. Dam, Gerritse, v. d. Gun, v. Zeil, Vergaar, Diepenhorst.

DEN HELDER.

Dijkman (coördinator), Borgman, Evenhuis.

AMSTERDAM.

Evenhuis (coördinator), Mommersteeg, Beinema, v. Hulst.

HAARLEM.

Borgman (coördinator), mevr. Korte-van Hemel, mevr. Evenhuis-van Essen.

LEIDEN.

J. de Boer (coördinator), Deetman, Couprie, v. Muiden.

DEN HAAG.

V. Weezel (coördinator), v. Rooijen, Veerman, Vrouwenfelder, Elfferich, de Gaay Fortman.

DORDRECHT.

V. Dijk (coördinator), v. d. Sanden, Schakel.

ROTTERDAM.

De Kwaadsteniet (coördinator), Van Dijk, Kleisterlee, Lubbers, Eysink, Aarts.

NOORD-BRABANT.

Hennekam (coördinator), Scholten, Gerritse, G. M. P. Cornelissen, P. A. M. Cornelissen, Eversdijk, Teyssen, Braks, v. Amelsvoort, Gooden, Steenkamp, Letschert, v. Kuijk.

MIDDELBURG.

Beinema (coördinator), Eversdijk, Frinking, Kaland.

MAASTRICHT.

Notenboom (coördinator), v. Weezel, Scholten, Bremen, v. d. Linden, Mertens, Fransen.

Eerste kamerfractie

Van zes naar 24 leden

Een volledig jaar samenwerken in C.D.A.-verband ligt achter ons. Voor de A.R.-leden – evenals trouwens voor de anderen – een hele verandering, doordat het samenvoegen een vrij grote fractie heeft opgeleverd hetgeen voor de A.R.-leden inhield: van een fractie van 6 leden naar een fractie van 24 leden.

Het betekent ook, dat de leden in de Kamer minder aan het woord komen dan in de vroegere situatie het geval was. Er wordt nl. terecht naar gestreefd zoveel mogelijk één lid per onderwerp het woord te laten voeren. Daarbij zou het onverstandig of beter gezegd, politiek gezien fout zijn in dit stadium niet te letten op de herkomst van de huidige leden van de C.D.A.-fractie. Zonder dat hiervoor nu een regel of meerlat wordt gehanteerd is dat aardig gelukt. Goed is het te vermelden, dat de fractie als zodanig functioneert; ook de persoonlijke verhoudingen laten niet te wensen over.

Wat het optreden in de Kamer betreft, hebben de navolgende A.R.-leden het woord gevoerd:

Von Meijenfildt: beleidsdebat ontwikkelingssamenwerking

De maidenspeech van Von Meijenfildt kan worden gekenschetst als een plaatsbepalende bijdrage tot het debat gericht tot een *nieuwe* Minister van een *aankomend* Kamerlid.

Een passage: „Na 25 jaar werken aan de nood van het grootste gedeelte van onze wereldbevolking ontbreekt onzes inziens nog steeds de duidelijke politieke wil om een vraagstuk, dat technisch oplosbaar lijkt, getuige ook de rede van Mc. Namara op de jaarvergadering van de Wereldbank (1977), naar oplossingen te leiden.”

Tjeerdsma behandelt de wijziging van de Provinciewet waarbij met name aandacht wordt geschonken aan de relatie met de reorganisatie van het binnenlands bestuur.

Diepenhorst voert het woord bij het wetsontwerp bijzondere voorziening m.b.t. de toepassing van enige bepalingen van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs en voorts bij de goedkeuring van een aantal overeenkomsten op het gebied van

ruimteonderzoek en ruimtetechnologie. Zo wordt bij het eerste onderwerp uitvoerig ingegaan op de weinig efficiënte wijze waarop wordt gewerkt: „daar in het jongste verleden teveel ineens overhoofd gehaald en te weinig in strijd met gedane beloften werd vereenvoudigd, dreigt algehele ontevredenheid.”

Het andere onderwerp brengt ons in de ruimte, vele aspecten werden besproken met als richtsnoer de uitspraak „er zal steeds een combinatie van gezichtspunten moeten zijn, voerend tot beleid dat het één met het ander verenigt.”

De Gaay Fortman neemt deel aan de behandeling van de wet *Woonruimte* in in gebouwen, welke aan gemeenten toebehoren en voor *afbraak* bestemd zijn, alsmede het debat over het *Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten c.s.*

Spreker betoogt bij het eerste onderwerp de eerste stap te waarderen „wij zijn van mening, dat wij vanmiddag moeten doen wat onze hand vindt om te doen, dus het wetsontwerp aanvaardt”.

Bij het volgende onderwerp werd gewezen op de lange weg; pater Beaufort ijverde reeds in de 50-iger jaren in New York. Voor Nederland i.v.m. Grondwet en Wetgeving niet bezwaarlijk toch aanvaardt wij „zonder fanfares maar met serieuze en diepgevoelde instemming de

incorporatie van deze verdragen in de rechtsorde van het Koninkrijk der Nederlanden” *Elfferich* spreekt namens de gehele Kamer over de goedkeuring van het *Grensverdrag* tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de *Republiek Venezuela*. De regeling is voor beide partijen bevredigend, een stap op de weg naar verdergaande samenwerking in het Caraïbisch gebied.

Een vastgestelde grens op het continentaal plat, alsook om de territoriale zee is voor de Nederlandse Antillen van groot belang.

Tenslotte: De langdurige kabinetsformatie heeft ook in 1978 nog een stempel gedrukt op de wetgevende arbeid van Regering en Staten-Generaal. Dientengevolge heeft de Eerste Kamer opnieuw een vrij rustig jaar; de Kamer komt in openbare vergadering slechts de helft van het normale aantal bijeen. Uiteraard is het eerste jaar van een Kabinet nooit het meest vruchtdragende op het punt van

Het Eerste Kamerlid Von Meijenfildt

Dagelijks bestuur

Inspannend en enerverend jaar

Voor de leden van het dagelijks bestuur is 1978 uitermate inspannend en enerverend geweest. Vergadert krachtens artikel 23 van de statuten het dagelijks bestuur van de partij als regel 1 keer per maand, voor 1978 gaat dit zeker op.

In de afgelopen jaren zijn er niet zoveel bijeenkomsten geweest als juist dit jaar: er zijn 13 vergaderingen. Daarbij zijn dan niet meegeteld enkele bijeenkomsten (3) met bewindslieden het kader van het onderhouden van contacten met geestverwanten in het kabinet. Ook is er een ontmoeting met het dagelijks bestuur van de Arjos, waarbij o.a. de visie op de verdere ontwikkeling van het CDA centraal staat. Bij de gesprekken met de bewindslieden zijn een enkele maal ook de Anti-Revolutionaire leden van de CDA-Tweede Kamerfractie aanwezig.

Het bestuur houdt zich in het verslagjaar met dezelfde kwesties

bezig, als die in het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur zijn aangestipt. Elke vergadering van het partijbestuur vereist een gedegen voorbereiding door het dagelijks bestuur.

Onderwerpen

Als tijdroevende onderwerpen noemen wij hier o.a.:

- de noodzakelijke periodieke bezinning op de samenwerking in het CDA, vooral de inbreng van de ARP daarbij;
 - de partijvorming van christen-demokraten op Europees niveau;
 - de voorbereiding van de jubileum-activiteiten viering 100 jaar ARP;
 - de politieke bezinning in het algemeen.
- Voor de maand november is een uitermate intensieve maand voor het dagelijks bestuur in verband met het gevoelige verlies dat ARP en CDA lijden door het terugtrekken van mr. W. Aantjes als fractievoorzitter van het

CDA. In het verslag van het partijbestuur leest u hierover meer.

Veel aandacht wordt besteed aan het ontwerpen van een samenhangende en consistente beleidslijn met betrekking tot de fusie-besprekingen in CDA-verband. Aan de hand van beleidsnotities en periodieke rapportage. Van bijna elke d.b.-vergadering vergt het agendapunt „CDA-zaken” de meest tijd. Tenslotte wordt ook veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de rechtstreekse verkiezing van leden voor het Europese Parlement.

Samenstelling

Per 31-12-1978 is het dagelijks bestuur als volgt samengesteld: H. A. de Boer - voorzitter, D. Th. Kuiper - ondervoorzitter, B. Krol - ondervoorzitter, M. Paats - penningmeester, N. Schouten, S. Faber, E. Wiersma, Mw. N. Zuidema-van Dijk. Genoemde leden zijn allen stemhebbend. Adviserende leden zijn: D. Corporaal, sekretaris, J. H. Grosheide, A. M. Oostlander, K. de Vries, M. W. Schakel en P. C. Elfferich. De heer Schakel is de contactpersoon vanuit de Tweede Kamerfractie en de heer Elfferich vanuit de Eerste Kamerfractie.

AR-leden CDA-Eerste Kamerfractie in diverse Kamercommissies

Sinds 20 september 1977 wordt in CDA-verband aan het werk der Kamer deelgenomen. Uiteraard is dit merkbaar aan de AR-deelname aan het commissiewerk. De stand van zaken was per 31 december jl. als volgt:

Alg. Zaken en Huis der Koningin. W. F. de Gaay Fortman, lid, I. A. Diepenhorst, plv. lid;

Ned. Antilliaanse Zaken, P. C. Elfferich, lid/voorzitter;

Ontwikkelingssamenwerking, F. H. von Meijenfildt, lid; P. C. Elfferich, plv. lid;

Europese Organisaties, P. Tjeerdsma, plv. lid;

Justitie, W. F. de Gaay Fortman, lid; I. A. Diepenhorst, lid;

Buitenlandse Zaken, P. Tjeerdsma, lid;

Onderwijs en Wetenschappen, P. Tjeerdsma, plv. lid;

Wetenschapsbeleid en Onderwijs, I. A. Diepenhorst, lid;

Financiën, F. H. von Meijenfildt, plv. lid lid;

Defensie, P. C. Elfferich, plv. lid;

Volkshuisvesting en R.O., P. Tjeerdsma, lid;

Verkeer en Waterstaat, P. C. Elfferich, lid;

Economische Zaken, F. H. von Meijenfildt, lid;

Landbouw en Visserij, P. C. Elfferich, lid/voorzitter;

Sociale Zaken, W. F. de Gaay Fortman, plv. lid;

Volksgezondheid en Milieu, I. A. Diepenhorst, plv. lid;

Cultuur en Recreatie, P. Tjeerdsma, plv. lid;

Maatschappelijk Werk, I. A. Diepenhorst, lid;

Herziening B.W. W. F. de Gaay Fortman, lid/plv. voorzitter;

Europees parlement, W. F. de Gaay Fortman, lid;

Beneluxraad, P. Tjeerdsma, lid;

Bestuur/presidium C.D.A.-fractie

P. C. Elfferich vice-voorzitter

wetgevende arbeid.

Er was en is echter achterstand van reeds ingediende wetsontwerpen. De vertraging wordt naar het oordeel van schrijver dezes mede veroorzaakt door de vele tijd, die de Tweede Kamer besteed aan ordedebatten, interpellaties en niet te vergeten de tijd die verloren gaat met het stemmen over de talloze moties die over de bewindslieden en de Kamer worden uitgestrooid, waarvan de waarde – voorzichtig uitgedrukt – sterk moet worden betwijfeld. Het gevolg van een en ander is, dat daardoor de Eerste Kamer meermalen in een dwangpositie wordt geplaatst, i.v.m. de behandeling van spoedeisende wetsontwerpen, zodat de heroverweging, op z'n minst gezegd, in het gedrang dreigt te komen.

Presidium CDA-fractie Eerste Kamer

Het presidium van de CDA-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal is als volgt samengesteld: prof. dr. J. W. van Hulst, voorzitter; J. L. P. M. Teijssen, 1e vice-voorzitter; P. C. Elfferich, 2e vice-voorzitter. Als plaatsvervaarders treden resp. op de heren dr. K. de Vries, ing. J. H. Franssen en ing. P. Tjeerdsma.

Zendtijd politieke partijen

Sinds de Tweede Kamerverkiezingen van 1977 beschikt de ARP niet meer over eigen zendtijd. Toedeling van zendtijd aan politieke partijen is namelijk gekoppeld aan het vertegenwoordigd zijn van partijen in de Tweede Kamer.

De AR-leden maken deel uit van de CDA-Tweede Kamerfractie en om die reden komt de ARP niet meer in aanmerking voor afzonderlijke zendtijd. Dat zelfde geldt ten aanzien van CHU en KVP. De samenwerking van de drie partijen betekent, dat de zendtijd voor hen tot een derde is teruggelopen. Sinds er zendtijd aan het CDA is toegewezen verzorgt een radio- en t.v.-team de uitzendingen. Iedere partij is met twee personen in deze werkgroep vertegenwoordigd, terwijl er ook een vertegenwoordiger van de rechtstreekse leden deel van uitmaakt. Voor de ARP zijn de leden D. Corporaal en J. Zindel. Voorzitter van de werkgroep is D. Corporaal, terwijl de heer mr. J. W. R. de Savornin Lohman het sekretariaat waarneemt. De werkgroep komt in 1978 9 keer bijeen. Hij houdt zich bezig met de inhoud en

de vormgeving van de radio- en t.v.-uitzendingen. Vanaf 10 januari beschikt het CDA tot en met juni één keer per 14 dagen over tien minuten radio-zendtijd; vanaf 13 september is hetzelfde het geval. Voor de televisie heeft het CDA vier keer zendtijd van 10 minuten en wel op 22 februari, 3 mei, 13 september en 22 november. Tot zijn vertrek als fractievoorzitter heeft de heer Van Tellingen een actief aandeel in de voorbereiding en de produktie van de uitzendingen. Er wordt een overeenkomst aangegaan met de heer P. Prijs voor de produktie van de radio-uitzendingen, terwijl er voor de regie van de t.v.-uitzendingen een overeenkomst tot stand komt met de heer P. Kaart.

Commissie van Beroep

Deze commissie bestaat in 1978 uit drie leden. Het zijn de heren drs. J. J. A. Scholten, mr. L. Schuman en mr. A. Herstel. De commissie van Beroep krijgt geen specifieke zaken te behandelen.

VOORJAARSPARTIJRAAD

De „C” van het CDA

„Voor het CDA is nog niets bereikt als wij „aan de macht” zijn. Voor het CDA is pas iets bereikt als de christen-democratische politiek gestalte krijgt. Hoezeer wij ook bezwerend roepen, dat het bewuste kiezen voor de „C” in de naam van het CDA niet een pretentie, maar een intentie uitdrukt, zullen wij nimmer mogen vermijden, dat onze daden aan die „C” getoetst zullen worden en daarin moeten wij zelf trouwens voorop gaan”.

Enkele woorden van de inspirerende redevoering, die de toenmalige CDA-fraktievoorzitter mr. W. Aantjes onder de titel „Het appèl van het CDA” houdt aan het slot van de voorjaarspartijraad van de ARP op zaterdag 20 mei 1978 in het Cultureel Centrum „De Tamboer” te Hoogeveen. De heer Aantjes doet op die partijraad aan iedereen het appèl niet te veel naar anderen te kijken, omdat daarin het CDA zijn kracht zeker niet kan vinden. Het CDA kan alleen gerechtvaardigd worden door wat het zelf is en doet. Tenslotte is het CDA pas echt geslaagd

als de mensen, die bij ons naar binnen kijken, onweerstaanbaar worden getroffen en getrokken door wat zij daar te zien krijgen. Dat is nl. het appèl, dat van ons allen samen, op weg naar een CDA, moet uitgaan. In zijn rede legt mr. Aantjes tegelijk verantwoording af van het politieke beleid, dat door de CDA-fractie in het afgelopen parlementaire jaar is gevoerd. Met dat politieke beleid heeft de partijraad zich toch al zeer uitvoerig beziggehouden. Voor het eerst wordt gewerkt met rapporten van werkgroepen, die zich gedurende een half jaar over een groot aantal

problemen hebben gebogen en die op de voorjaarspartijraad ter discussie staan. De discussie, met name over de onderwerpen „Vrede en Veiligheid” „Gezin en andere samenlevingsvormen” en „Etnische minderheden in onze samenleving”, vindt eerst plaats in secties, waarna een formele afhandeling geschiedt in de voltallige partijraad aan de hand van ontwerp-resoluties.

Door de aanvaarding van een resolutie m.b.t. de vrede en veiligheid wijst de partijraad de invoering van de neutronengranaat af, terwijl daarnaast wordt uitgesproken dat al het mogelijke moet worden gedaan om tot wapenbeheersing en terugdringen van nucleaire wapens te komen.

M.b.t. Gezin en andere samenlevingsvormen spreekt men de noodzaak uit, dat een studie moet worden verricht, welke houvast geeft

voor een ter zake herkenbaar christen-democratisch beleid. In verband met de discussie en het beleid inzake de etnische minderheden wordt besloten voorbereidingen te treffen voor een in CDA-verband te beleggen studiekonferentie over de Zuidmolukse problematiek. De wijze van behandeling van het politieke beleid is als experiment bedoeld en kan na afloop van de bijeenkomst bijzonder geslaagd worden genoemd. Ongetwijfeld wordt de komende jaren op deze aan de moderne tijd aangepaste formule voortgeborduurd. Overeenkomstig de statutaire bepalingen worden ter vergadering ook behandeld en vastgesteld de jaarverslagen van de Partij, de dr. A. Kuypersstichting en de Arjos. Ingestemd wordt ook met het program voor de rechtstreekse verkiezingen van het Europese Parlement, waaraan de ARP te zamen met CHU en KVP deelneemt middels de Europese Volkspartij (EVP), federatie van christen-democratische partijen in de gemeenschap, alsmede met de procedure voor de kandidaatstelling vanuit Nederland voor dat Europese Parlement. In het kader van de voortgang en groei

naar de CDA-fusie komt een nota „het CDA en haar organisatie” in discussie welke nota wordt aanvaard. Daarmee zegt de AR-partijraad te streven naar een mogelijke fusie van ARP, CHU en KVP met ingang van 1 juni 1980. Ter vergadering wordt voorzien in een vakature in de Organisatie Commissie, c.q. het bestuur van de Stichting Kader- en Vormingswerk van de ARP, vanwege het bedanken van de heer F. Jonkman te Drachten. In zijn plaats wordt uit het vastgestelde dubbelal, t.w. H. van Wijk te Amstelveen en J. D. W. Eerbeek te 's-Gravenhage, eerstgenoemde tot lid verkozen. Vermeld moet worden de openingsrede van partijvoorzitter De Boer, waarin o.a. aandacht wordt besteed aan de fusievoortgang naar het CDA, Europa en de Europese Volkspartij, het kabinet en de oppositie en tenslotte het gespreksgroepenwerk, dat geleid heeft tot de rapporten, welke op de partijraad worden besproken. De toespraak van de partijvoorzitter is, evenals trouwens de redevoering van fractieleider Aantjes en de teksten van de aanvaarde resoluties door deze voorjaarspartijraad, opgenomen in de brochure „Het appèl van het CDA, een appèl op u”.

NAJAARSPARTIJRAAD

Iedereen zal aanspreekbaar moeten zijn op de beleefde grondslag

„De relatie tussen grondslag en politiek handelen” is het thema van een rapport, dat in 1978 tot stand komt, nadat door het CDA een commissie werd ingesteld, vanwege het feit dat tussen ARP, CHU en KVP een verschil van mening was blijven bestaan over het uiterst belangrijke punt van de funktivering van de grondslag van het CDA in de dagelijkse politieke arbeid.

Dit verschil van mening kwam al naar voren op het 1e CDA-congres in augustus 1975. Daarna hebben diverse besprekingen in partijbestuurs- en ook in partijraadsverband niet geleid tot eenstemmigheid. Op de AR-najaarspartijraad van zaterdag 9 december 1978 in De Doelen te Rotterdam ligt het bovengenoemde rapport van de commissie ter bespreking op tafel. De commissie brengt in haar rapport in feite tot uitdrukking, dat een ieder, die meedoet in het CDA op de politieke overtuiging appèl is en deze politieke overtuiging komt en kan alleen maar tot stand komen op basis van de grondslag van het CDA. Partijvoorzitter De Boer drukt het in zijn toespraak tot de partijraad als volgt uit: „De politieke overtuiging is geen vervagingsformule voor de grondslag. Het gaat hier om de beleefde grondslag. En daarop zal iedereen aanspreekbaar zijn”. Na een langdurige discussie aanvaardt de partijraad de navolgende resolutie over de grondslagkwesie: „De partijraad van de ARP heeft zich beraden over de inhoud van het rapport „Grondslag en politiek handelen”. Het rapport was noodzakelijk geworden nadat partijen in „Berg en Dal” (30/31 oktober 1975) een verschil van mening over het functioneren van de grondslag hadden geconstateerd. Het Dagelijks Bestuur spreekt uit:

1. dat het belangrijkste bindende element, waardoor het CDA tot een samenhangende politieke partij wordt gevormd, is, de politieke overtuiging, welke vanuit het politieke leven als antwoord op de oproep vanuit de Heilige Schrift tot stand dient te komen;
2. dat op het CDA de verantwoordelijkheid rust te bevorderen dat de leden te zamen hun politieke overtuiging in antwoord op het evangelisch appèl kunnen blijven ontwikkelen;
3. dat deze politieke overtuiging als

antwoord op het evangelisch appèl op adequate wijze zijn vertolking moet blijven vinden in het zich ontwikkelend program van uitgangspunten, het politieke beleid en de politieke keuzes van alledag;

4. dat de leden van het CDA persoonlijk aanspreekbaar dienen te zijn op onze politieke overtuiging, waarvan het hart wordt gevormd door de inspiratie van en de toetsing aan de boodschap van de Heilige Schrift voor het politieke leven;
5. de partijen aan te bevelen deze uitspraken – het hart van het rapport „grondslag en politiek handelen” weergevend – te onderschrijven en in het fusieprotocol vast te leggen en gaat over tot de orde van de dag.

Zonder slag of stoot verloopt de aanvaarding van deze resolutie beslist niet. Dat blijkt wel uit de stemmenverhouding van 127 stemmen voor en 50 stemmen tegen. Nog sterker komt dat tot uitdrukking in de stemmenverhouding over een door de Kamercentrale Leeuwarden ingediend amendement op de resolutie. In dit amendement werd de discussie over de grondslag vertolkt, waarbij men voorstelde bij punt 4 van de resolutie te lezen: „dat van de leden van het CDA verwacht kan worden zich gebonden te weten en persoonlijk aanspreekbaar te zijn op de grondslag en onze politieke overtuiging, waarvan het hart... etc.” Het amendement wordt met 77 stemmen voor en 99 stemmen tegen verworpen. Verwerping geschiedde overigens niet, omdat de meerderheid

van de partijraad tegen de inhoud van het amendement was, maar omdat de meerderheid meent, dat de grondslag in de politieke overtuiging funktioneert, zodat niemand zich daaraan kan onttrekken.

Moties

Daarbij blijft het niet. De partijraad aanvaardt nl. ook een motie naar aanleiding van de bespreking van het grondslagrapport, luidend: „De AR-partijraad, in vergadering bijeen te Rotterdam op 9 december 1978; gehoord de discussie over de resolutie met betrekking tot het rapport „grondslag en politiek handelen”; spreekt uit: dat in het zich ontwikkelend Program van Uitgangspunten een christelijke visie op mens en samenleving tot uitdrukking dient te komen: dat voorts de leden van het CDA het Program van Uitgangspunten, waarin het appèl van de grondslag in politieke termen is uitgedrukt, dienen te aanvaarden en daarop persoonlijk aanspreekbaar zijn, en gaat over tot de orde van de dag.” Naast de resolutie en de motie wordt voorts, op voorstel van de Arjos, een uitspraak gedaan over het program van uitgangspunten met de volgende tekst: „De partijraad van de ARP in vergadering bijeen op 9 december 1978 te Rotterdam heeft zich beraden op het rapport „grondslag en politiek handelen”; overwegende:

■ dat de politieke overtuiging het belangrijkste bindende element is waardoor het CDA tot een samenhangende politieke partij wordt gevormd;

■ dat de politieke overtuiging als antwoord op de oproep vanuit de Heilige Schrift tot stand dient te komen; spreekt uit:

■ dat op korte termijn de politieke overtuiging in hoofdlijnen dient te worden verwoord in een Program van Uitgangspunten, waarin de Bijbelse visie op centrale politieke vraagstukken gestalte krijgt.”

Aantjes

In de al eerder aangehaalde toespraak van de partijvoorzitter, die hij bij de opening van de vergadering houdt, spreekt De Boer in de allereerste plaats zijn en onze verbondenheid uit met Willem Aantjes. Zijn uitreden uit de actieve politiek – een besluit dat hij zelf genomen heeft en ook kon nemen – was onvermijdelijk. Naar zijn eigen woorden „de politiek mag niet in opspraak komen”. Echter, aldus voorzitter De Boer, het hoeft wat het partijbestuur betreft niet te betekenen, dat Aantjes geen invloed meer zou kunnen hebben binnen de ARP en het CDA. Zijn grote gaven en hart mogen voor de christen-democratie niet verloren gaan. Ook spreekt De Boer over het vertrek van enkele andere politici, zoals mevr.

van Leeuwen en de heer Boersma. Daarbij roept hij de partij op ook in het oordelen over anderen en uit de woordkeus te laten blijken, dat men door christelijke idealen gedreven wordt. Over het kabinet en het regeringsbeleid is de partijvoorzitter na één jaar kabinet-Van Agt niet tevreden. Alhoewel er op goede beleidsvoornemens valt te wijzen is de presentatie vaak mager. Als kritiepunten worden genoemd de afhoudende benadering van het massale „nee” tegen het neutronenwapen, de terughoudende benadering van het gebruik van kernenergie en het te weinig bijdragen van overige bewindslieden, naast Albeda en De Graaf, om ons volk te overtuigen van de noodzaak van ombuigingen. Naar de mening van de partijvoorzitter zal het kabinet meer overtuiging en meer bezieling moeten tonen. In verband met de evaluatie van het politieke beleid spreekt de vertegenwoordiger van het AR-deel van de CDA-Tweede Kamerfractie, de heer M. W. Schakel aan het slot van de najaarspartijraad zijn grote bezorgdheid uit over het functioneren van het parlement. Veel aandacht aan de inhoud van het gevoerde beleid besteedt Schakel in zijn rede niet.

Overige punten

Als overige punten op de agenda worden nog een aantal min of meer huishoudelijke zaken behandeld. De jaarrekeningen 1977 en de begrotingen 1979 van de partij, Dr. A. Kuypersstichting, Arjos en de Stichting Kader- en Vormingswerk komen aan de orde en voor zover het de twee eerstgenoemde instanties betreft ook vastgesteld. Wijziging in de statuten van de Dr. A. Kuypersstichting i.v.m. de inwerkingtreding van het nieuwe verenigingsrecht wordt aanvaard en in een tweetal vakatures van de Organisatie Commissie/Bestuur Stichting Kader- en Vormingswerk ARP wordt voorzien. In de vakature Kakes-Veen wordt het dubbelal J. D. W. Eerbeek te 's-Gravenhage en H. A. van der Meer te Numansdorp kandidaat gesteld en in de vakature Van Dellen het dubbelal mevr. J. Brinkman te Hengelo tegen R. Kremers te Hoogeveen. De heer Eerbeek wordt met 105 stemmen tegen 46 stemmen voor de heer V. d. Meer verkozen verklaard en dat zelfde geldt voor mevr. Brinkman op wie 113 stemmen worden uitgebracht tegen 39 stemmen op de heer Kremers. Aan het eind van de morgenbijeenkomst gedenkt de partijraad in een kort in memoriam een aantal overledenen. In een ontroerend dankwoord brengt zijn dochter allen een afscheidsgroet namens mr. A. B. Roosjen, erelid van de ARP, oud-Tweede Kamerlid en jarentlang waarnemend voorzitter van de partij, die in juni 1978 op 83-jarige leeftijd is overleden.

Op weg van federatie naar fusie

De werkzaamheden in CDA-verband worden gekenmerkt door voorbereidende werkzaamheden om de federatie van de drie partijen om te zetten in een fusie, die per 1 juni 1980 volgens de plannen een feit zou moeten zijn. Gevolg van dit streven is onder anderen dat een aanzienlijk deel van de tijd van het dagelijks bestuur van het CDA heen gaat met het bespreken van organisatorische vragen en problemen.

De vormgeving van de nieuwe organisatie en het bespreken van de problemen die zich daarbij voordoen vergen zoveel tijd, dat er nauwelijks tijd overblijft voor politieke discussie en politieke evaluatie. Een groot aantal werkgroepen brengt in de loop van het jaar verslag uit aan het dagelijks bestuur van het CDA en aan de drie partijbesturen. De volgende werkgroepen zijn ingesteld: Commissie heroriëntatie positie PPAC; Commissie Huisvesting; Commissie Structuur CDA-sekretariaat; Werkgroep Eén partijblad;

Commissie Publiciteitsbeleid; Commissie rechtspositie personeel; Commissie Incompatibiliteiten; Commissie relatie tot maatschappelijke organisaties en de statutencommissie. Op basis van de rapporten van de diverse commissies en werkgroepen doet het dagelijks bestuur aanbevelingen aan de partijbesturen. Via een wisselwerking tussen dagelijks bestuur van het CDA en de partijbesturen worden er standpunten bepaald, die worden doorgegeven voor een aanzienlijk deel aan de statutencommissie teneinde de besluiten te verwerken in de op te stellen statuten en reglementen en niet te vergeten in het ontwerp-fusie-protocol. Met name statuten, fusie-protocol en reglementen vragen meer tijd dan is voorzien. Dat is ook geen wonder, want de opzet en de invulling van een goede organisatie vraagt nu eenmaal veel tijd. Een aparte groep wordt ingesteld om een rapport op te stellen met betrekking tot de relatie grondslag en politiek handelen. Omtrent deze zaak ligt er een verschil van mening tussen de partijen. De werkgroep krijgt de opdracht na te gaan op welke wijze dit verschil van mening opgelost kan worden. Een omvangrijk rapport is daarvan het gevolg. Op de partijraden van 9 december komt dit tot een

afronding, waarna het rapport de partijen wordt ingezonden. Voor de ARP maken deel uit van de werkgroep dr. A. Veerman, prof. dr. A. Vermaat,

prof. dr. J. P. Versteeg. De werkgroep staat onder voorzitterschap van baron mr. W. A. van Verschuer, terwijl drs. A. M. Oostlander rapporteur is. Ten aanzien van alle werkgroepen geldt dat zij tripartiet zijn samengesteld en dat in een aantal gevallen tevens een vertegenwoordiger van de

rechtstreekse leden er deel van uit maakt. Het dagelijks bestuur stelt een commissie „Europees lijstvoorstel“ in, die aan het d.b. van het CDA en aan de partijbesturen het voorstel voorlegt om bij de Europese verkiezingen drs. B. Beumer aan te wijzen als lijststaanvoerder voor de Europese verkiezingen. Aan de partijen wordt tevens een technisch lijstvoorstel voorgelegd ter verdeling van de zetels en de plaatsen op de kandidatenlijst over de partijen en de rechtstreekse leden.

Het dagelijks bestuur komt gemiddeld één keer per 3 weken bijeen. Het algemeen bestuur vergadert in het verslagjaar circa 5 keer. Het zijn als regel dagvergaderingen. Vanuit de ARP zit als vice-voorzitter in het CDA, dr. S. Faber. In het dagelijks bestuur hebben zitting: H. A. de Boer, D. Corporaal en dr. D. T. Kuiper. In het algemeen bestuur – dat tegenwoordig alleen in dubbele samenstelling vergadert – hebben naast de bovengenoemde personen vanuit de ARP zitting: S. Jonker, mw. J. van Leeuwen, G. van Sliedregt, D. Niezing, mw. E. van Velthoven-Olde, Klaas de Vries, E. Wiersema, dr. P. C. Bos, D. van Boven, prof. ir. B. Krol, drs. J. J. Meijer, M. Paats, ds. J. Plantinga, drs. J. G. van Rijn, mw. A. C. Westhoff-Hubée, mw. L. G. Winsemius-Korfker. Een vakature.

Nederlandse Gedachten Van hoogdruk naar offset

In dit verslagjaar neemt de drukkerij, waar het ARP-weekblad „Nederlandse Gedachten“ wekelijks wordt gebruikt een nieuwe pers – een rotatie-offset-pers – in gebruik. Deze nieuwe pers komt in de plaats van de oude machine, een rotatie-hoogdruk pers. Als één der eerste van de bladen die bij deze drukkerij „gedraaid“ worden valt NG de eer te beurt op deze nieuwe pers gedrukt te worden.

Een en ander betekent voor NG dat vooral op het technische vlak de mogelijkheden fors zijn uitgebreid en dat de kwaliteit van het drukwerk niet onbelangrijk is verbeterd. Dit laatste komt vooral tot uiting in de foto's die nu beter en scherper in de krant staan afgedrukt, doordat van een fijner raster – dat zijn het aantal puntjes per vierkante centimeter – gebruik kan worden gemaakt.

Goede samenwerking

Ook in dit verslagjaar kan weer gesproken worden van een goede samenwerking tussen de redactie NG en de Arjos-redaktiecommissie. Deze commissie verzorgt de wekelijkse Arjos-inbreng in NG via de „eigen“ Arjos-pagina. Aan deze pagina is in dit verslagjaar een iets aantrekkelijker inhoud gegeven door middel van de nu zoveel mogelijk gehanteerde driedeling a) organisatienieuws b) informatieve artikelen en c) de elkaar wekelijks afwisselende rubrieken „Onder de hamer“ en „Zogezegd“. De voorzittersrubriek is met de komst van Klaas de Vries als nieuwe Arjosvoorzitter nieuw leven ingeblazen, terwijl „Zogezegd“ dit jaar wordt gestart en waarin regelmatig kort commentaar wordt geleverd. Het ontstaan van de ene CDA-fractie in de Tweede Kamer heeft zeker invloed gehad op de inhoud van NG. De fractie krijgt in NG ruim de gelegenheid om haar beleid uiteen te zetten en toe te lichten hetgeen uiteraard inhoudt dat ook anderen dan alleen AR-kamerleden hun bijdragen aan NG leveren. Besloten werd reeds door het

CDA-bestuur het experiment van de zgn. gemeenschappelijke nummers van de drie partijbladen in dit verslagjaar niet voort te zetten, doch maandelijks uit te komen met een CDAktueel-katern. Deze katerns worden geheel in NG opgenomen en verschijnen in totaal elf maal. Voor CDAktueel wordt een speciaal redaktieteam benoemd, bestaande uit telkens twee afgevaardigden uit de drie „moeder-redakties“, één rechtstreeks lid; de CDA-Tweede-Kamerfractie-voorzitter en redaktiesekretaris G. J. Brinkman. Namens NG hebben in dit redaktieteam zitting de heren Corporaal en De Kwaadsteniet, terwijl NG-redaktiesekretaris Hogeland de vergaderingen tevens bijwoont, daar de technische uitvoering van het geheel bij de ARP berust.

100 jaar ARP

Naast de maandelijke CDAktueel-katerns worden in dit verslagjaar de katerns „De ARP in vogelvlucht“ en de „ledenwerkrant, een sterke ARP steun voor het Christen Democratisch Appèl“ in NG opgenomen. Het kerstnummer wordt – nadat eerder reeds de samenvatting en de aanbevelingen van het CDA-rapport „Grondslag en politiek handelen“ worden opgenomen in NG – uitgebracht als speciaal themanummer over de grondslag. Een groot aantal schrijvers geeft zijn mening over het door deze CDA-commissie

uitgebrachte rapport.

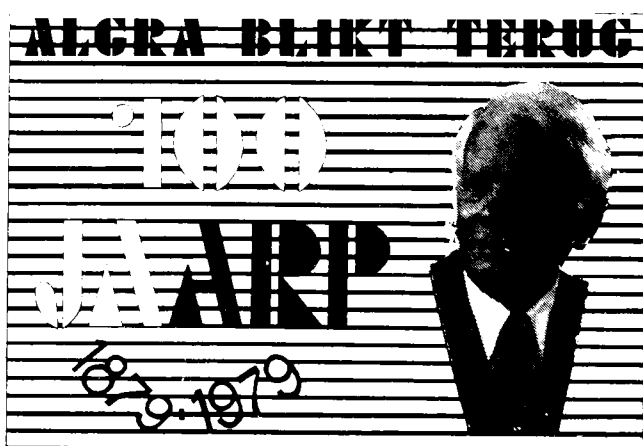
In het licht van het naderende eeuwfeest dd. 3 april 1979 wordt een redaktiewerkgroep onder leiding van redaktievoorzitter Kooijmans gevormd, die een aantal suggesties uitwerkt met betrekking tot de bijdrage die NG kan leveren omtrent het eeuwfeest.

In oktober wordt gestart met de rubriek „Algra blikt terug“, waarin de begintijd van de ARP wordt beschreven en toegelicht door het ARP-erelid en oud-NG-redaktievoorzitter H. Algra. Eind 1978 worden daarnaast via verschillende jubileumbijdragen enkele „groten uit de AR-geschiedenis“ behandeld.

Met het jubileum voor de deur wordt ten slotte het NG-vignet op de titelpagina aangepast; het NG-vignet wordt gecombineerd met het „100-JAARP“-vignet. Het ledenkontaktoorgaan ARPost verschijnt in totaal vijf maal. In alle nummers hiervan bestaat voor de Kamercentrales de mogelijkheid gebruik te maken van een speciale wisselpagina, waarvoor zij eigen kopy aanleveren. Weinig wordt echter van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Redaktiesamenstelling

De redactie bestaat tot juni uit prof. mr. P. H. Kooijmans (voorzitter), H. Amelink, mw. T. Bot-van Gijzen, D. Corporaal, dr. W. de Kwaadsteniet, G. F. Ph. de Boer, mr. C. van de Wetering en N. M. Hogeland (sekretaris). In een eerder stadium had de heer Van de Wetering reeds te kennen gegeven niet de volle rit van vier jaar uit te kunnen zitten. Door toegenomen werkzaamheden is hij echter genoodzaakt reeds in de loop van dit jaar zijn redaktielidmaatschap ter beschikking te stellen; iets wat eveneens geldt voor Arjos-vertegenwoordiger De Boer. In hun plaats benoemd het ARP-bestuur respectievelijk dr. B. de Vries en mej. Ph. Burgers.

Anti Revolutionair Vrouwen Comité

De discussies in en de bezigheden van het Anti Revolutionaire Vrouwen Comité (ARVC) worden in dit verslagjaar grotendeels gekenmerkt door de structuur van het ARVC en vooral van het CDA-vrouwenberaad.

In het licht van de fusie in 1980 werd in het vorige verslagjaar door het dagelijks bestuur van het ARVC veel voorbereidend denkwerk verricht inzake de toekomstige structuur van het CDA-vrouwenberaad, de samenwerkende vrouwenorganisaties in CDA-verband. Een en ander mondt uit in de discussienota „Samen op weg“ van een werkgroep van het CDA-vrouwenberaad, waarin namens het ARVC mevrouw T. Bot-van Gijzen zitting heeft. Deze discussienota wordt begin 1978 in de partijbladen gepubliceerd, zodat de afzonderlijke vrouwenorganisaties, waaronder het ARVC, zich definitief over de gewenste structuur kunnen uitspreken op de studiedag van het CDA-vrouwenberaad welke eind september wordt gehouden. Dit standpunt wordt voorgelegd aan de commissie die de statuten en huishoudelijk reglement voorbereidt van het CDA.

Bezoek Europees Parlement

In totale samenstelling komt het ARVC in dit verslagjaar twee maal bij elkaar. Op 16 februari worden naast de huishoudelijke zaken een tweetal onderwerpen behandeld. Allereerst geeft de buitendienstmedewerker mw. W. van Dinter-Vroegindewey een uiteenzetting van het werk van het buitendienstteam van de ARP. Daarnaast doet mw. J. R. H. May-Weggen verslag van haar werkzaamheden als lid van de Nederlandse delegatie tijdens de 32e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York. Op voordracht van het ARVC was mw. May-Weggen door de Nederlandse Vrouwen Raad in de Nederlandse delegatie afgevaardigd. In de vergadering van 14 september geeft mw. J. G. Kraaijeveld-Wouters, staatssekretaris van CRM onder meer

belast met emancipatiezaken en tot december 1977 lid van het dagelijks bestuur van het ARVC, een uiteenzetting van haar werkzaamheden als staatssekretaris. In het licht van de komende rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement houdt het ARVC op 11, 12 en 13 december een excursie naar Luxemburg. Uitgebreid wordt van gedachten gewisseld met representantes van de vrouwenorganisaties van de Luxemburgse Parti Chrétien-Social het Luxemburgse equivalent van het CDA en eveneens lid van de EVP. Verder wordt een bezoek gebracht aan het Europese Parlement en wordt gesproken met (voorlichtings)ambtenaren van het EP en met een tweetal Parlementariërs, t.w. De Gaay Fortman sr. en Van der Gun.

Samenstelling

Voor de bespreking van de normale gang van zaken komt het dagelijks bestuur van het ARVC regelmatig bijeen. Hierin hebben zitting mev. A. C. Westhoff-Hubée (presidente), mw. R. E. van der Waals-Kooi (vice-presidente); mw. T. Bot-van Gijzen; mw. G. van Leeuwen-Bakker; mw. G. van der Schoor-Timmerman; mw. E. van Velthoven-Olde en D. Corporaal (sekretaris). Met de uitvoerende werkzaamheden is stafmedewerker N. M. Hogeland belast. In de per december 1977 ontstane vakature – doordat mw. J. G. Kraaijeveld-Wouters werd benoemd tot staatssekretaris van CRM – wordt voorzien door de benoeming van mev. C. C. Kakes-Veen door het ARP-bestuur op voordracht van het ARVC. Via het CDA-vrouwenberaad wordt over veel zaken overleg gepleegd met de vrouwenorganisaties van CHU en KVP. Namens het ARVC hebben in dit CDA-vrouwenberaad zitting mw. A. C. Westhoff-Hubée, mw. R. E. van der Waals-Kooi, mw. G. van Leeuwen-Bakker en mev. T. Bot-van Gijzen. Door haar presidente wordt het ARVC in het bestuur van de Nederlandse Vrouwen Raad (NVR), de overkoepelende organisatie van alle Nederlandse Vrouwenorganisaties vertegenwoordigd. In dit bestuur is mw. G. van Leeuwen-Bakker haar plaatsvervangster.

UIT DE ARJOS

De Arjos, een intensief jaar

De Arjos heeft een intensief jaar achter de rug. Naast de eigen activiteiten, die onverminderd doorgang vinden, wordt veel werk verzet voor het CDJA.

Stichting Arjos

Ook in 1978 ontvangt de Arjos subsidie van CRM. Het subsidie wordt uitgekeerd op basis van het aantal zetels dat de ARP in de Tweede Kamer heeft. Aangezien ARP, CHU en KVP sinds 25 mei 1977 als één Tweede Kamerfractie opereren vinden in 1977 met CRM gesprekken plaats over de wijze van subsidiëring in de toekomst. Van 1978 wordt subsidie verstrekt op basis van dezelfde normen als in voorgaande jaren.

Dit is ook het geval in het eerste halfjaar van 1979. Op 1 januari 1979 is de officiële proefperiode van CRM met betrekking tot het subsidiëren van politieke jongerenorganisaties verstrekt. In 1978 vinden daarom in opdracht van CRM

evaluatie-gesprekken plaats met de diverse jongerenorganisaties en het Politiek Jongerencontact. Aan de hand van dit evaluatierapport gaat CRM bekijken in hoeverre de regeling heeft gefunctioneerd, wat er veranderd moet worden enz. Aangezien de nieuwe regeling niet op 1 januari 1979 gereed is, besluit CRM in ieder geval het eerste halfjaar van 1979 nog volgens de oude regeling subsidie te verlenen.

Ledenbestand

De Arjos kent ieder jaar een erg groot verloop in haar ledenbestand. Toch blijft het ledental vrij stabiel. Zo ook in 1978. De Arjos heeft in 1978 ongeveer 1300 leden.

Arjosraad

Op 3 maart komt de Arjosraad bijeen. Deze vergadering is geheel gewijd aan het EVP-program en de Europese verkiezingen. De Arjosraad neemt een resolutie aan waarin kritische kanttekeningen worden geplaatst bij de inhoud van dit program. Op 15 april komt de Arjosraad opnieuw bijeen om te spreken over de resolutie naar aanleiding van de studiekonferentie van de BIKa met als thema: Onderwijs en arbeidsmarkt.

Deze vergadering wordt ook een nieuwe voorzitter gekozen. Jan Eerbeek, die deze functie drie jaar vervulde, draagt de voorzittershamer over aan Greetje Willemsma. De Arjosraad komt op 11 november voor de derde keer bijeen. De Arjosvisie op het CDA-beleid staat ter discussie. Niet alle amendementen kunnen behandeld worden, zodat de Arjos-visie niet in zijn geheel kan worden aangenomen. Tijdens deze vergadering wordt besloten om een extra Arjosraad in te laten in 1979 en te spreken over het thema: Abortus. Ook wordt een resolutie aangenomen over het aftreden van mr. W. Aantjes. Een resolutie over het kabinetsbeleid ingediend door de Arjosraadfractie van Groningen wordt ingetrokken. Een resolutie met dezelfde strekking wordt behandeld op de h.b. vergadering van 18 november.

Arjosvisie op het CDA-beleid

In 1979 is reeds een begin gemaakt met de herziening van de Arjosvisie op het CDA-beleid, die is vastgesteld in mei 1976. Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de Arjosraad, bika, buka en db wordt ingesteld door het hoofdbestuur. Deze werkgroep stelt met behulp van fractiebegeleidingsgroepen, het eerste concept op. Dit concept gaat naar de Arjosraadfracties, die opmerkingen kunnen doen toekomen aan de werkgroep. De werkgroep produceert

In gesprek met minister J. de Ruiter tijdens de Arjos-jaarvergadering

aan de hand hiervan het tweede concept. Dit tweede concept gaat opnieuw naar de Arjosraadsleden. De fracties kunnen hierop amendementen indienen. Deze amendementen worden besproken in de hoofdbestuursvergadering van 9 september. Naast hoofdbestuursleden zijn de leden van de werkgroep aanwezig, alsmede vertegenwoordigers van de Arjosraadfracties. Het derde concept dat hieruit ontstaat, gaat vervolgens naar de Arjosraadsleden. Amendementen die hierop ingediend worden staan ter discussie op de Arjosraad van 11 november. Helaas kunnen niet alle amendementen worden behandeld, zodat de definitieve versie pas vastgesteld kan worden op de volgende Arjosraad, te weten 24 maart 1979.

Jaarvergadering

Op 30 september vindt te Utrecht de Algemene ledenvergadering plaats. Ongeveer 200 mensen zijn getuige van het achtereenvolgens uitspreken van de jaarrede van Klaas de Vries, het vaststellen van de jaarrekening 1977, en het jaarverslag over 1977. Tevens vindt uitvoerige discussie plaats over het rapport: de Arjos met het oog op morgen. Dit rapport is voorbereid door de „Toekomst commissie Arjos”. Ook partijvoorzitter H. A. de Boer spreekt de ledenvergadering toe. Het middagedeelte staat in het teken van de actuele politiek. In het forum hebben zitting de AR-bewindslieden: Drs. J. de Koning, mr. J. de Ruiter, staatssecretaris mw. J. Kraaijeveld-Wouters en staatssecretaris L. de Graaff. Tijdens de discussies staat Bestek '81 centraal. De ledenvergadering neemt een aantal resoluties aan. (Zie onder: verklaringen en resoluties). Als vrijegekozen lid van het h.b. wordt Bertha Wijnstra uit Groningen gekozen.

Bestuur

Het hoofdbestuur van de Arjos bestaat uit vertegenwoordigers van de provinciale organisaties, de voorzitters van de vaste commissies (adviserend lid), de leden van het dagelijks bestuur en twee zogenaamde „vrijegekozenen”: leden die door de algemene ledenvergadering worden gekozen. Zowel hoofdbestuur als dagelijks bestuur komen, afgezien van de vakantieperiodes in ieder geval maandelijks bijeen ter bespreking van

politieke en organisatorische zaken. Op drie en vier februari komt het h.b. voor een „bezinningsweekend” bijeen te Driebergen. Het thema voor dit weekend is: Geloof en politiek. Centraal staat het boek van F. Boerwinkel: Meer dan het gewone. Op 28 augustus heeft het dagelijks bestuur van de Arjos een gesprek met het dagelijks bestuur van de ARP. Punten van bespreking zijn o.a. de politieke evaluatie najaar 1978, de relatie geloof en politiek handelen en Arjos en CDJA in het CDA. Tijdens het verslagjaar vinden er geen wijzigingen in het dagelijks bestuur plaats. Het d.b. van de Arjos bestaat 1978 uit:

- Klaas de Vries, Delft – voorzitter
- Johan de Leeuw, Dongen – Vice-voorzitter
- Anneke Raven, Den Haag – sekretaris/penningmeester
- Tibbe Breimer, Voorschoten
- Hans Morssink, Groningen
- Wilma Noorda-Ritzema, Groningen
- Hans Westhoff, Rotterdam.

Verklaringen en resoluties

Namens de Arjos wordt in 1978 een aantal resoluties en verklaringen uitgegeven.

■ op 21 januari dringt het Arjos hoofdbestuur er door middel van een

resolutie bij het CDA-Tweede Kamerfractie op aan om te bevorderen dat de levering van verrijkt uranium aan Brazilië geen doorgang zal vinden en dat de uitbreiding van de verrijkingfabriek in Almelo niet doorgaat.

■ op 21 januari besluit het Arjos hoofdbestuur tevens de actie „Stop de neutronenbom” te steunen, dit op basis van de Arjosverklaring van 20 oktober 1977.

■ op 26 januari stuurt de Arjos een brief naar de initiatiefnemers van de Evangelische Progressieve Volkspartij. Deze brief wordt ook gepubliceerd. In deze brief stelt de Arjos o.a. dat de uitgangspunten van de initiatiefnemers en hun keuze voor een radikaal-christelijke vernieuwingsgezinde politiek haar aanspreken, maar dat het stichten van (weer) een nieuwe christelijke partij een heilloze weg is. De strijd om een vernieuwingsgezinde politiek moet *binnen* het CDA gevoerd worden, aldus de Arjos.

■ op 3 maart spreekt de Arjosraad zich uit over het EVP-program. De Arjosraad betreurt het dat het EVP-program zo weinig gelijkenis vertoont met CDA-program „Niet bij brood alleen”. Het CDA zal de ruimte die het verkiezingsprogram biedt maximaal moeten benutten om het beleid meer in overeenstemming te brengen met CDA-program. De Nederlandse kandidaten voor de Christen-Democratische fractie van het Europees Parlement zullen behalve op het EVP-program ook aanspreekbaar moeten zijn op het CDA-program.

Tevens wordt iedere vorm van samenwerking met conservatieve groeperingen in Europa afgewezen. ■ Op 15 april geeft de Arjosraad een resolutie uit over het thema: Onderwijs en arbeidsmarkt.

■ In augustus ondersteunt het dagelijks bestuur de actie van de „182 Marokkanen”. De Arjos is daarna intensief bij de actie betrokken. In een begeleidingscommissie neemt Philie Burgers zitting.

■ Op 30 september dringt de algemene ledenvergadering van de Arjos er bij de regering op aan een totale isolering van het Zuid-Afrikaanse regime tot stand te brengen. Tevens dringt de Arjos er bij de CDA-fractie van de Eerste Kamer op aan zich niet te verzetten tegen de sanctie-wet.

■ Op 30 september doet de algemene ledenvergadering een uitspraak over het Waddengebied. De Arjos wijst de inpoldering van het gebied Noord-Friesland Buitendijks (tracé D) af en dringt aan op verhoging van de bestaande zeedijk (tracé A).

■ Ook op 30 september wordt een resolutie aanvaard met betrekking tot de weddeverlaging. De Arjos spreekt

uit dat het huidige niveau van de wedde gehandhaafd moet blijven en dat er op basis van toegezegde studies een discussie moet komen ten aanzien van de te kiezen systematiek omtrent de weddeberekening.

■ Op 11 november geeft de Arjosraad een verklaring uit naar aanleiding van het aftreden van CDA fractieleider mr. W. Aantjes.

De Arjos uit ernstige kritiek aan het adres van de regering met betrekking tot de gebleken onzorgvuldigheid van het rapport van het RIOD en de wijze van presentatie.

De Arjosraad spreekt uit dat, indien de belemmeringen voor de uitoefening van een politieke functie zijn weggenomen, de heer Aantjes weer een eigen rol in het CDA moet kunnen spelen.

■ Op 18 november spreekt het Arjos hoofdbestuur uit dat zij zich vervreemd voelt van kabinet Van Agt.

Het kabinet speelt onvoldoende in op signalen uit de Christen-Democratische beweging in en buiten het parlement die het vernieuwingsgezinde karakter van het CDA-program ondersteunen.

Het kabinet doet hierdoor afbreuk aan de geloofwaardigheid van Christen-Democratische politiek, aldus de resolutie.

Met de CHJO en KVPJO is de afspraak gemaakt, dat indien een resolutie is aangenomen in een bestuur, deze, voordat de pers op de hoogte wordt gesteld, eerst voorgelegd wordt aan de zuster-organisaties, om te bezien of de uitspraak in CDJA verband gedaan kan worden.

Helaas kan in 1978 over geen enkele resolutie van de Arjos overeenstemming worden bereikt met de andere partners. Voor resoluties aangenomen op de Arjosraad of de algemene ledenvergadering geldt deze afspraak niet omdat deze bijeenkomsten openbaar zijn.

BIKA

De activiteiten betreffende binnenlandse politieke onderwerpen worden ten behoeve van het hoofdbestuur behartigd en gekoördineerd door de binnenlandse commissie Arjos (BIKA), onder voorzitterschap van Ernst Haitsma. Utrecht. De BIKa houdt zich vooral bezig met de coördinatie en begeleiding van de landelijke fractiebegeleidingsgroepen die zich bezighouden met binnenlandse politieke onderwerpen.

Tevens organiseert de BIKa jaarlijks een studiekonferentie. Ad-Ho werkgroepen laten 2 brochures het licht zien:

De Zuid-Molukkers en hun aanwezigheid in Nederland Kernenergie

De BIKa is verantwoordelijk voor de vier door de landelijke organisatie uit te geven bulletins, die gewoonlijk jaarlijks worden samengesteld door de fractiebegeleidingsgroepen. In 1978 verschijnen bulletins over:

Contouren II (fbg onderwijs, regio Noord en Oost Nederland) Agrarisch I (fbg landbouw en middenstand) Rond onderwijs en arbeidsmarkt (fbg onderwijs en werkende jongeren, randstad) Buitenlandse werknemers (fbg justitie, Amsterdam e.o.).

Eind oktober vindt de door de BIKa voorbereide studiekonferentie over „Huwelijk en andere samenlevingsvormen” plaats.

Een informatiemap wordt samengesteld en Nederlandse Gedachten besteedt er ruime aandacht aan. Tijdens de goed bezochte conferentie (± 70 mensen) worden inleidingen gehouden door dr. H. E. S. Woldring (docent VU), dr. Rinzeema (gerief. predikant), mr. J. de Ruiter, Jan Herman Veenker (COC). Een voortzetting van de studiekonferentie vindt plaats in een follow-up groepje dat zich tevens bezig gaat houden met de voorbereiding van de Arjosraad voorjaar 1979, waar het onderwerp ter sprake zal komen.

Aan het eind van het jaar houden de fbg's zich o.a. bezig met een kritische beoordeling van de stukken ten behoeve van de politieke commissie van het CDJA.

Ad Hoc werkgroepen starten met onderwerpen als: „Kosten van de welvaart” en „Elektronische revolutie (chips)”.

De Noord-Hollandse Arjosraadfractie in diepgaand beraad bijeen.

Comité voor Varenden

In augustus 1975 besloot de Tweede Kamer der Staten-Generaal om in de binnenvaart het systeem van de evenredige vrachtverdeling (EV) – een reeds van voor de oorlog daterende maatregel (!) – te handhaven. De publieke belangstelling was in die tijd scherp gericht op de binnenschipperij, m.n. omdat de schippers duidelijke akte hadden gevoerd, de bekende blokkade, om de EV te behouden.

Aan het eind van 1978 blijkt de belangstelling zich weer te richten op de Nederlandse binnenschipperij. Akties worden opnieuw aangekondigd. Echter nu gaat het niet in de eerste plaats om het binnenlandse goederenvervoer te water, waarvoor de EV van toepassing is, maar het betreft

het zgn. „Noord-Zuidverkeer”, waarmee in schipperstermen het grensoverschrijdend vervoer naar België en (via België) naar Frankrijk wordt aangeduid. In het Noord-Zuidverkeer is evenals voor het binnenlands vervoer wel sprake van een zo goed mogelijke verdeling van de beschikbare vracht over de ondernemers in de binnenvaart, maar de verdeling „op toerbeurt” geschiedt niet op de schippersbeurzen, waar rijksambtenaren toezicht houden op de naleving van de wetten, maar op vrijwillige basis volgens afspraken van partikuliere schippers zelf. Sinds 1977 daalde de hoeveelheid vervoerde lading welke via de vrijwillige toerbeurtregeling wordt geregeld, in grote mate. Als gevolg daarvan verslechterde de inkomenspositie van vele Nederlandse partikuliere schippers. Ter verbetering van de inkomenspositie werd uiteindelijk voorgesteld de bevrachting via de schippersbeurzen te doen verlopen, en

daarmede dus met behulp van een wettelijke regeling. Bepaalde groepen in de binnenvaart, zoals reders, verladers en hun werknemers wezen een wettelijke regeling van de hand en daarmede lag het konflikt op tafel, dat voor een aantal schippers-organisaties aanleiding was een (stakings)actie aan te kondigen voor het begin van 1979. Het spreekt vanzelf, dat bovenbedoelde problematiek in het verslagjaar 1978 voor het Comité voor Varenden van de ARP veelvuldig punt van bespreking is geweest en naar het zich laat aanzien ook nog wel even zal blijven.

Overigens is het Noord-Zuidverkeer niet het enige belangrijke deel van het grensoverschrijdend vervoer. De schippers krijgen ook te maken met een mogelijke Europese oplegging, die bedoeld is om het vervoer te water in en tussen de diverse Europese landen van de gemeenschap beter te regelen. Probleem hierbij is o.a. dat in deze tijd van economische teruggang Nederland vrijwel alleen nadrukkelijk streeft naar een Europese vervoerspolitiek, wat mede begrijpelijk is vanwege het feit,

dat het vervoer in ons land zo'n belangrijke plaats in de economie inneemt.

Het Comité voor Varenden komt in 1978 driemaal in vergadering bijeen, resp. op 20 maart, 8 mei en 14 december.

Daarnaast overleggen de daadwerkelijk varende comitésleden op 17 april landurig over de kwaliteitseisen, die men voornemens is in en aan de schipperij te stellen i.v.m. de noodzakelijke sanering.

Op alle bijeenkomsten staat voorts het onderwijs aan de schipperskinderen ter discussie, dit met het oog op de nadering van een (nieuwe) wet op het basisonderwijs. Zo wordt eraan gedacht de leerplichtige leeftijd te verlagen tot 5 jaar, hetgeen de schipperskinderen weer in een nadelige positie zou kunnen brengen t.o.v. de „wal-kinderen”. Leerplichtig betekent voor schipperskinderen tenslotte wonen in een schippersinternaat en niet bij vader en moeder thuis.

Van gedachten gewisseld wordt ook over de voorbereiding van de kleuter op het verblijf in internaatverband.

Zoals alweer gebruikelijk vinden de besprekingen van het Comité plaats in aanwezigheid van en met Kamerleden. In toenemende mate is dit overleg niet alleen met AR-leden van de Eerste- en Tweede-Kamerfractie van het CDA, met name dan de heren Elfferich en Schakel, CDA-fraktiëlid en KVP'er Van Zeil is bijv. op vrijwel alle bijeenkomsten aanwezig, terwijl met het nieuwe CDA-fraktiëlid en CHU'er Deetman vooral overleg wordt gevoerd over de onderwijsaangelegenheden.

De samenstelling van het Comité ondergaat in 1978 geen wijziging en blijft daarmede als volgt:

Ds. G. J. van Kamp v.d.m. te Heiloo – voorzitter, D. Corporaal te Moordrecht – sekretaris ARP, mw. G. Dragt-Verwoert te Amsterdam, H. Fernhout te Zwanenburg, drs. M. Fernhout te Capelle a.d. IJssel, J. Kolkman te Amsterdam, M. S. Mannak te Heiloo, G. Meijer te Sneek, G. Schutte te Hoogeveen, mw. H. Vennik-Visser te Zwolle, Joh. Veuger te Zwolle, B. M. de Vries te Maasbracht, A. Visser te Papendrecht en G. van den Berg te Waddinxveen, sekretaris Comité.

Arjos: intensief jaar

BUKA

De buitenlandse politiek, waartoe ook ontwikkelingssamenwerking en defensie gerekend worden, wordt t.b.v. het hoofdbestuur behartigd door de buitenlandse commissie (BUKA). De BUKA heeft tot taak gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het Hoofdbestuur van de Arjos, het uitgeven van bulletins, het stimuleren en coördineren van de (regionale) fractiebegeleidingsgroepen, buitenlandse politiek, het organiseren van de jaarlijkse studiekonferentie en, wat één van de zwaarste taken begint te worden, het verzorgen van de internationale contacten en alle daarvoor noodzakelijke relaties en activiteiten op nationaal en internationaal niveau. Het zal duidelijk zijn, dat dit steeds groeiende takenpakket voor de BUKA-leden veel tijd en inzet vergt. Tijdens het verslagjaar wordt Bernard Arnold tot voorzitter benoemd. Jan Boers zit namens de Arjos in het overkoepelend platform van de Zuid-Afrika-actie van de AABN, waarin ook de Arjos participeert.

Traditiegetrouw wordt het jaar begonnen met de jaarlijkse studiekonferentie, met dit keer als onderwerp: Zuid-Afrika. Ondanks de wat tegenvallende belangstelling kunnen we toch terug zien op een geslaagde dag. In 1978 komen twee bulletins uit, nl. Indonesië en Over Onderontwikkeling I, terwijl twee andere bulletins, Mensenrechten en Over Onderontwikkeling II, door vertraging in de uitvoering, begin 1979 uitkomen. Onder auspiciën van de BUKA wordt er tweemaal een gesprek georganiseerd met de minister van Ontwikkelingssamenwerking, drs. J. de Koning, een initiatief, dat ook de komende jaren zal worden voortgezet. Als gevolg van de groeiende samenwerking met de CHJO en de KVPJO, nemen de werkzaamheden in het CDJC (Christen Democratisch Jongeren Contact) toe. In CDJC-verband worden de contacten onderhouden met de Europese Unie van Jonge Christen-Democraten (EUJCD), waarvan Wim Polman (buka-lid) vice-voorzitter is, en met de EVP-jongerencommissie (Team of the Nine), als deel van de EUJCD. Als lid van de EUJCD-delegatie neemt Wim Polman deel aan de Europese jongeren- en studenten conferentie over ontwapening in Boedapest. Het CDJC houdt zich verder onder meer bezig met de oprichting van het Nederlands Platform voor Internationaal Jongerenwerk (NPIJ), waarin Bert Kappers (buka-lid) als bestuurslid gekozen wordt. Dezelfde Bert gaat in het najaar van 1978 voor 6 weken als officiële Nederlandse jongerenvertegenwoordiger naar de Algemene Vergadering van de UNESCO in Parijs. Bert Valk, die de Arjos vertegenwoordigt in de

Werkgroep Buitenland van het Politiek Jongeren Contact, wordt in december tot voorzitter van deze werkgroep gekozen. In CDJC-verband organiseert de BUKA eind november een zeer geslaagde conferentie over de EVP. Jaarlijks organiseren de Arjos en de protestantse christelijke jongerenorganisaties van de Scandinavische landen en Zwitserland een conferentie. In 1978 nemen 12 Arjossers hieraan deel, dit jaar in Denemarken, met als onderwerp: Wat is Christen-Democratische politiek? Ook in het verslagjaar 1978 zijn de fbg's buitenlandse politiek weer zeer actief. De fbg-Overijssel houdt zich bezig met sociale verdediging, terwijl fbg's Groningen, Noord- en Zuid-Holland zich onder meer bezighouden met de vernieuwing van de Arjosvisie op het CDA-beleid, het Midden-Oosten, Ontwikkelingssamenwerking etc.

REKA

De redactiecommissie is verantwoordelijk voor de Arjospagina in Nederlandse Gedachten. Een lid van de commissie vertegenwoordigt de Arjos in de redactie van N.G. Tijdens het verslagjaar wordt Gerrit de Boer opgevolgd door Philie Burgers in bovengenoemde functie. Vaste 14-daagse rubrieken op de Arjospagina zijn: „Onder de hamer” van de Arjosvoorzitter en „Zogezegd” beurtelings te verzorgen door de redactieleden. Plaats wordt er ingeruimd voor organisatorisch nieuws en voor korte inhoudelijke artikelen, tot het schrijven waarvan iedere Arjossers is uitgenodigd. Aan het eind van het verslagjaar begint de commissie met de voorbereiding voor het 50-jarig jubileum van de Arjos dat in November 1979 plaatsvindt.

OKA

Een aantal organisatorische aangelegenheden zoals ledenwerving, klub oprichting en propaganda wordt ten behoeve van het hoofdbestuur behartigd door de organisatie commissie (OKA) onder voorzitterschap van Hajée Walch. Tevens bereidt de OKA een jaarlijks te houden introductiekonferentie voor. Dit jaar wordt de introductiekonferentie van Arjos, CHJO, KVPJO en rechtstreekse CDJA-leden, beneden 35 jaar, gedeeltelijk gezamenlijk gehouden. Een gedeelte wordt gezamenlijk georganiseerd. De introductiekonferentie vindt plaats op 15 en 16 september en trekt ± 35 Arjossers. De vrijdagavond wordt begonnen met een kennismakingspel, met als doel de aanwezigen op informele wijze in contact met elkaar te brengen. Daarna wordt een inleiding gehouden over het organisatieschema van de Arjos, door Arjossecretaris Anneke Raven. Tot slot

Van links naar rechts: Greetje Willemse, Anneke Raven en Jan Eerbeek

van de avond vindt een „gemeenteraadspel” plaats, waarna een informeel samenzijn plaatsvindt met de andere jongerenorganisaties. De zaterdagmorgen staat voor de Arjossers in het teken van: „Wat is Christelijke politiek?”. Een inleiding over dit thema wordt verzorgd door Arjosvoorzitter Klaas de Vries, waarna een boeiende discussie plaatsvindt.

De zaterdagmiddag wordt in CDJA-verband georganiseerd. Een vijftal CDA-Tweede Kamerleden is uitgenodigd om te discussiëren over actuele politieke onderwerpen. Ook dit jaar is de introkonferentie „weer goed voor vorming van Arjoskader op verschillende terreinen”. Een andere zaak, waar de OKA voortdurend op gespist is, is de organisatorische gang van zaken bij de provinciale organisaties. Daartoe wonen de OKA-leden zo veel mogelijk provinciale bestuursvergaderingen en andere bijeenkomsten bij. In het verslagjaar start de OKA een onderzoek naar het functioneren van de provinciale organisaties en wordt begonnen met een inventarisatie in de provincies hoe jongeren betrokken zijn geweest bij de verkiezingen in 1977 en 1978. In 1978 wordt geen nieuw propagandamateriaal geproduceerd, aangezien voldoende stickers, affiches en foldermateriaal voorhanden is.

JUKA

In het verslagjaar wordt een jubileumcommissie Arjos ingesteld, aangezien de Arjos in november 1979 haar vijftig jarig jubileum viert. Deze stuurgroep, onder leiding van Hans Westhoff, heeft tot taak om bepaalde plannen te maken in het kader waarvan de viering zal plaatsvinden. Het thema van het jubileum zal zijn: Geloof en revolutie. Ook zal een brochure over vijftig jaar Arjos worden samengesteld.

VOKA

N a v. een gift op de ledenvergadering eind 1977 heeft de Arjos het initiatief

genomen om een vormingsproject op te zetten, speciaal gericht op de jongere jeugd, die nu nog niet betrokken is bij het werk van een politieke jongerenorganisatie. De vormingscommissie heeft voor de 14-17 jarigen een project van ca. 8 dagdelen samengesteld, met het doel bij deze jongeren interesse te kweken voor politiek.

Christen-Democratisch Jongeren Appèl

Het federatiebestuur van het CDJA heeft zich in het verslagjaar voornamelijk beziggehouden met activiteiten gericht op de totstandkoming van een fusie tussen de drie jongerenorganisaties. Voor de Arjos zijn in het bestuur vertegenwoordigd Klaas de Vries, Johan de Leeuw en Anneke Raven. De 1977 ingestelde CDJA-structuurcommissie, waarin voor de Arjos zitting hebben Jan Eerbeek en Hajée Walch, komt in het voorjaar met een nota uit waarin de organisatie-structuur van een CDJA na de fusie wordt aangegeven. Aan de hand van deze nota krijgt de structuurcommissie de opdracht statuten op te stellen. Ook wordt door het federatiebestuur een commissie ingesteld die zich bezighoudt met de grondslag van het CDJA. Voor de Arjos hebben hierin zitting: Klaas de Vries en Jan Eerbeek. Ook wordt er een politieke commissie ingesteld die de opdracht krijgt, om een politiek pamflet op te stellen, op basis van politieke pamfletten van de drie afzonderlijke jongerenorganisaties. Voor de Arjos zijn hierin vertegenwoordigd: Bernard Arnold en Ernst Haitsma.

CDJA-kongres

Het CDJA-kongres komt bijeen op 27 mei te Utrecht. Tijdens deze vergadering treedt Fred Borgman (Arjos) af als voorzitter en wordt hij opgevolgd door Ria Oomen (KVPJO). Het rapport van de structuurcommissie staat der discussie. Mr. W. Aantjes

houdt 's middags een rede, waarna discussie plaatsvindt. Een groot aantal resoluties worden aangenomen:

- Een bestuursresolutie waarin gepleit wordt voor het intrekken van de „Anti-kraakwet” en het indienen van een leegstandswet.
- Een resolutie, waarin de nuclearisering van de Lance-raket wordt veroordeeld.
- Een resolutie waarin een beroep wordt gedaan op de staatssecretaris van Justitie, de normen ten aanzien van het vluchtelingenbeleid ruimer te interpreteren.
- Een resolutie waarin de CDA-Tweede Kamerfractie opgeroepen wordt om niet akkoord te gaan met de levering van verrijkt Uranium aan Brazilië, indien niet aan de garanties, genoemd in de motie Van Houwelingen, wordt voldaan.

Federatieraad

De federatieraad bestaat uit elf vertegenwoordigers (uit elke provincie 1) per organisatie, alsmede 11 rechtstreekse CDJA-leden. Op 29 april komt de CDJA-federatieraad bijeen. Aan de orde is het rapport van de structuurcommissie alsmede de jaarrekening 1977 en een begroting 1978. Aangenomen wordt een resolutie waar de Junge Union in de CDA wordt opgeroepen om de heilloze weg naar een conversatieve combinatie in Europa te verlaten. Op 30 december komt de federatieraad eveneens bijeen. Aan de orde is een nota getiteld van Federatie naar Fusie. Tevens wordt een resolutie aangenomen waar gepleit wordt voor het verminderen van de rol van de kernwapens.

Kommissie Toekomstvisie Arjos

De reeds in 1977 ingestelde commissie, onder voorzitterschap van Tibbe Breimer komt in 1978 met het rapport: de Arjos met het oog op morgen”. De taak van deze commissie is tweeledig. Enerzijds de leden in de CDJA-structuurcommissie bij te staan en anderzijds zich te bezinnen op de toekomst van de Arjos. Dit rapport staat, zoals reeds vermeld, ter discussie op de algemene ledenvergadering.

Politiek Jongeren Contact

Ook in 1978 is de Arjos aangesloten bij het PJK te Amsterdam. In het politiek jongerencontact zijn de meeste politieke jongerenorganisaties vertegenwoordigd. Het PJK funktioneert als overlegorgaan voor de aangesloten organisaties, en behartigt hun gemeenschappelijke belangen o.a. ten aanzien van CRM. In het PJK bestuur volgt Hans Morssink Tibbe Breimer op. In de evaluatiecommissie, in september omgedoopt tot werkgroep politiek jongerenwerk, waar organisatorische aspecten aan de orde komen heeft Arjossecretaris Anneke Raven zitting.

Aktiviteiten en lotgevallen Kuiperstichting in het jaar 1978

In het jaar 1978 heeft de Kuiperstichting met haar publicitaire activiteiten nogal „aan de weg getimmerd”, door middel van tijdschriften en rapporten. Voor een flink deel worden deze werkzaamheden uitgevoerd in samenwerking met de zuster-instituten binnen de Nederlandse christendemocratie.

In het personeelsbestand van deze kleine stichting is een relatief sterke wisseling gaande. Ook bestuurlijk-organisatorische zaken vragen in verband met de fusieplannen van het CDA onze aandacht.

Vernieuwing AR Staatkunde

Met ingang van januari 1978 verschijnt ARS in een drastisch vernieuwd uiterlijk. Opvallend is daarbij de ondertitel „In christen-democratisch perspectief”. Dit duidt op de intentie van de redactie om het anti-revolutionaire denken, in een vruchtbare confrontatie met de tradities van CHU en KVP, in het CDA in te brengen.

Door de benoeming van drs. R. F. M. Lubbers tot lid van de redactie wordt deze opzet ook in het personele vlak onderstreept.

Aangezien prof. dr. W. Albeda toetreedt tot het kabinet, ontstaat er een vakature in het voorzitterschap van de redactie. Deze wordt vervuld door de benoeming van mr. W. C. D. Hoogendijk, oud-directeur van de Dr. A. Kuiperstichting. In de formule van ons maandblad wordt de wezenlijke functie van onze stichting onderstreept namelijk het bijdragen aan een vernieuwing van het politieke denken van onze stroming op een voor anti-revolutionaire herkenbare wijze. Ons blad wil een horizon-verruimende en kritische functie vervullen binnen en ten opzichte van de christen-democratie.

De belangstelling voor ons blad neemt aanzienlijk toe. Het aantal abonnees stijgt met ruim de helft. Daaronder treffen wij opvallend veel jongeren aan. Bovendien is er een sterke toename van het aantal publicerbare artikelen. De zeer actieve redactie (waarvan drs. H. Borstlap secretaris is) is steeds op zoek naar schrijvers die een creatieve inbreng kunnen leveren. Daarnaast zijn er ook spontane bijdragen van politiek geëngageerde personen uit onze kring. Opvallende elementen van de jaargang 1978 zijn het openingsnummer over de kabinetsformatie, het zomernummer met de reeks vakantiebriefjes en het nummer naar aanleiding van het rapport „Gespreide Verantwoordelijkheid” en zeker ook de regelmatig weerkerende interviews door dr. G. Puchinger. Het blad vervult

een functie voor studiegroepen in het land die zich bezighouden met onder meer alternatieve samenlevingsvormen, vragen rond de economische orde, de problematiek rond de neutronengranaat en die inzake de Zuid-Molukkers. De omvang van deze jaargang is op zichzelf een record in de geschiedenis van ARS. Door de wijze van drukken en de lay-out ontstaat er bovendien minder ruimtegebrek dan voorheen. ARS heeft door dit alles als kwaliteitsblad de aandacht van vriend en tegenstander getrokken.

Bestuursforum

Vanuit de Kuiperstichting wordt een gewaardeerde medewerking verleend aan „Bestuursforum”. De heer drs. W. van den Bos Czn. wordt als redactiesecretaris in november opgevolgd door onze stafmedewerker drs. C. Klop. Voor een verslag over dit periodiek verwijzen we de lezer naar het artikel elders in dit blad.

Rapporten

Op verzoek van het Dagelijks Bestuur van de ARP wordt een werkgroep gevormd die de problematiek rond de neutronengranaat bestudeert (voorzitter prof. mr. P. H. Kooijmans, secretaris drs. H. Borstlap). Het rapport hierover verschijnt als artikel in ARS en als brochure bij de ARP stichting. In samenwerking met de andere CDA-instituten komt de studie over de economische orde tot stand, gepubliceerd onder de titel „Gespreide Verantwoordelijkheid”. Dit rapport heeft

aanstonds zeer veel aandacht gekregen en zal een lange nawerking in het CDA en daarbuiten hebben. Voorzitter van de werkgroep is prof. dr. P. A. J. M. Steenkamp, secretaris-rapporteur drs. H. Borstlap, co-rapporteur drs. A. H. A. Veenhof. Vanuit de Kuiperstichting wordt personeel afgestaan voor de opstelling van het rapport „Grondslag en Politiek Handelen”. De betreffende CDA-werkgroep (voorzitter Baron Mr. O. W. A. van Verschuer, rapporteur drs. A. M. Oostlander) oogst veel waardering voor dit document. Hiermee wordt een belangrijke barrière overwonnen op weg naar de fusie van de drie partijen in het CDA.

Evenals het rapport „Gespreide Verantwoordelijkheid” bevat dit Grondslagrapport tal van bouwstenen voor een duidelijke CDA-visie op mens en samenleving. In het kader van de CDA-samenwerking komt het rapport „Op het goede spoor” tot stand, waarin onze visie op de decentralisatie van het binnenlands bestuur wordt uiteengezet (voorzitter van de werkgroep is de heer W. A. Fibbe, secretaris-rapporteur mr. A. G. J. M. Rombouts). Voorts produceren werkgroepen van de instituten de brochures „Samen verantwoordelijk voor het onderwijs II” (voorzitter prof. dr. H. Verheul, secretaris J. M. Stevers) en „Molukker en Nederlander” (rapportrice mevrouw E. Sleijser-Tegeelaar).

Diversen

De heer drs. W. van den Bos Czn. fungeert als adviseur bij de campagne

De vertrekkende medewerker drs. W. van den Bos Czn.

AR-staatkunde in christen-democratisch perspectief

Vignet van het vernieuwde AR-staatkunde

voor de raads- en statenverkiezingen. Hij coördineert ook dit jaar de advisering aan lokale en regionale bestuurders vanuit de Kuiperstichting. Tevens vertegenwoordigt hij de drie stichtingen in het bestuur van de nieuwe CDA-bestuurdersvereniging en is hij secretaris van het AR-Verband.

De heer Oostlander zet zijn werkzaamheden voor de EVP voort als lid van de Nederlandse Equipe. Tevens heeft hij een bijdrage in een internationale conferentie voor directeuren voor christen-democratische wetenschappelijke instituten welke in Wenen is gehouden. Hij neemt deel aan de voorbereidingen van het Democratiecongres dat in het kader van de viering van de Unie van Utrecht (april 1979) gehouden zal worden. Het comité dat belast is met de organisatie van het „Internationaal Symposium” ter gelegenheid van het eeuwfeest van de ARP staat onder leiding van de directeur der stichting. De stafmedewerkers van de stichting schrijven diverse artikelen, hoofdzakelijk voor AR of CDA-bladen. Zij vervullen diverse spreekbeurten en nemen deel aan het werk van de kader & vormingsstichtingen.

Lopende werkzaamheden

Ten aanzien van de volgende studieprojecten worden werkgroepen opgericht, respectievelijk startnotities geschreven: financiering landbouwgronden, (vervolg op „Grondeigendom en Grondbeheer”), sociale zekerheid, fiscaal beleid (bieden naar aanleiding van „Gespreide Verantwoordelijkheid”), onderwijs en arbeid,

samenlevingsvormen. De werkgroep „Vrede en veiligheid” zet haar werkzaamheden onder voorzitterschap van de heer Neuman voort. Naast politiek-militaire kwesties komen hier ook economische aspecten aan de orde. De fractie-adviesgroep Defensie heeft een analyse gemaakt van de huidige bewapening van ons land en van het westelijke bondgenootschap. Zulks met het oog op het doen van voorstellen tot een mogelijk terugdringen van de rol van de kernbewapening (voorzitter drs. Wemders).

De studie over de vragen rond „Euthanasie” is vrijwel afgerond (voorzitter is dr. E. Schroten; rapporteur mr. J. Chr. G. Feijen). Onze voorzitter, mr. J. H. Grosheide wordt per 1 juli 1978 benoemd tot directeur-generaal van politie bij het departement van Justitie. Deze nieuwe functie is van dien aard dat de heer Grosheide zich genoodzaakt ziet om voor enkele nevenfuncties, waaronder het voorzitterschap van de Kuiperstichting, te bedanken. Na een, voor de Kuiperstichting niet gemakkelijke periode, van vier jaar is er zodoende opnieuw een vakature ontstaan. De heer Grosheide neemt het voorzitterschap waar totdat zijn opvolging geregeld is. Tijdens de verslagperiode wordt voortgegaan met de voorbereiding van een gemeenschappelijke huisvesting van het CDA. De Kuiperstichting is, als eigenaar van de panden Kuiperstraat 3 en 5 daarbij in hoge mate betrokken. De fusie van de Ite Kamerfracties heeft een zeer nadelig effect op de omvang van het rijkssubsidie. Met minister Wiegel worden onderhandelingen geopend teneinde voor de grote

Vervolg op volgende pag.

Verband gemeente- en provinciebestuurders

In 1977 is door de AR- en CH-bestuurdersorganisaties en het partijbestuur van de KVP de basis gelegd voor de ene CDA-bestuurdersverkiezing. Sinds de (zo succesvolle) staats- en raadsverkiezingen zijn CDA-gemeente- en gewest- en provinciebestuurders van deze vereniging lid.

De in het najaar van 1977 gehouden extra ledenvergadering van het Verband gaat unaniem akkoord met de oprichting in 1978 van de

CDA-bestuurdersvereniging. Door dit besluit zijn de activiteiten van het Verband naar de CDA-vereniging verplaatst. Daarom wordt in 1978 ook geen algemene ledenvergadering gehouden. In de plaats daarvan wordt vlak voor de statenverkiezingen een manifestatie in Amersfoort gehouden die grote belangstelling trekt.

Als de drie partijen zich fuseren, zal ook het Verband er niet meer zijn. Tot die datum blijft de AR-vereniging statutair bestaan.

Namens het Verband zitten voorzitter mr. W. R. van der Sluis en

penningmeester E. Baerends in het CDA-verenigingsbestuur als lid respectievelijk als penningmeester. Op 5 september wordt drs. W. van den Bos Czn. gekozen tot wethouder van Gouda. Hij neemt daarmee afscheid van de Kuiperstichting, maar blijft op verzoek van het bestuur Verbands-secretaris.

Eind 1978 bestaat het dagelijks bestuur van het Verband uit de volgende leden: mr. W. R. van der Sluis (voorzitter); E. Baerends (penningmeester); drs. W. van den Bos Czn. (secretaris); E. J. Blokzijl; G. J. van Doornum; Joh. van Es.

Bestuursforum

Het vroegere blad van het Verband „De Magistratuur” is op 1 januari 1977 overgegaan in het samen met KVP en CHU uitgegeven „Bestuursforum”. Dit blad is ook in 1978 maandelijks, m.i.v. juli, verschenen. Drs. C. J. Klop van de A. Kuiperstichting neemt op 1 november het redactiesecretariaat over van drs. W. v.d. Bos Czn. In 1978 groeit de oplage tot 8000 exemplaren. Naast de ca. 4500 abonnees/leden van de CDA-bestuurdersvereniging zijn er dus ook veel lezers van buiten. Hoogtepunten in het afgelopen jaar zijn de themanummers over milieubeleid, bejaardenbeleid, de

burgemeester in onze tijd, het verkiezingsnummer en het voorlichtingsnummer voor nieuwe raadsleden. In de Kroniek en de rubriek Vraag en antwoord worden tal van onder bestuurders levende vragen op aansprekende wijze behandeld. De kwaliteit van de talloze artikelen over diverse problemen van lokaal en regionaal overheidsbeleid is hoog te noemen. Dank zij zorgvuldige lay-out en aantrekkelijke cartoons is Bestuursforum een prettig leesbaar blad.

Het blad heeft een goede naam in kringen van bestuursdeskundigen. In overleg met een brede redactieraad streeft de redactie ernaar het blad een nog duidelijker politiek profilerende en praktische functie voor onze lokale en regionale bestuurders te geven.

Internationaal werk

Druk jaar voor de Equipe

Het orgaan waarin de internationale aangelegenheden behandeld worden is de Equipe. Sinds het begin van de vijftiger jaren hebben de CDA-partijen een gezamenlijke regeling getroffen voor het onderhouden van hun internationale contacten. De Equipe belast zich met de uitvoering van het internationale werk.

In 1978 komt men 10 keer bijeen. Begin 1978 wordt vice-voorzitter H. A. de Boer tot voorzitter gekozen, i.v.m. het terugtreden van dr. Kruisinga wegens diens toetreden tot het kabinet Van Agt. Het voorzitterschap wordt bij toerbeurt – gedurende een periode van twee jaar – vervuld door een vertegenwoordiger van ARP, CHU of KVP.

EUCD

De drie partijen zijn lid van de Europese Unie van Christen-Democraten, waarin alle Christen-Democratische partijen in Europa zijn verenigd, met uitzondering van Scandinavische Christen Democraten, waarover verderop meer. Sinds 1976 maken de drie partijen ook deel uit van de Europese Volkspartij. Hierbij zijn uitsluitend partijen aangesloten uit de landen die lid zijn van de Europese Gemeenschap. De partij is tot stand gekomen met het oog op de rechtstreekse verkiezingen voor de leden van het Europese Parlement, juni 1979.

Zoveel mogelijk wordt getracht de vergaderingen van de Europese Unie van Christen Democraten en van de Europese Volkspartij op dezelfde

dagen te houden. Dit teneinde de kosten te drukken.

Vanuit de landen van de EG maken dezelfde personen deel uit van de beide bestuurscolleges. Als regel vinden de vergaderingen te Brussel plaats. Af en toe wordt een vergadering belegd in één van de hoofdsteden van de aangesloten landen. Vanuit de ARP hebben in de beide internationale besturen zitting de heren H. A. de Boer en D. Corporaal. Eerstgenoemde is tevens lid van het dagelijks bestuur. Voor de ARP maken verder deel uit van de Equipe: dr. C. Boertien, drs. A. M. Oostlander, mw. H. R. Scholten, W. J. Polman, terwijl er één vacature is. Het secretariaat van de Equipe wordt verzorgd door C. F. Kleisterlee. Aan het einde van het jaar wordt adjunct-sekretaris drs. Bremmer belast met voorlichtingszaken, vanwege het vertrek van drs. T. de Kok. De EUCD moet vooral gezien worden als een forum voor de Christen-Democraten uit de diverse Europese landen. De posities die de Christen-Democraten in de onderscheiden landen innemen verschillen nogal in hun kijk op de ontwikkeling van de samenleving, en met name ook hun kijk op de Christen Democratie loopt zeer uiteen. De Nederlanders bevinden zich te midden van hen nogal eens in een uitzonderingspositie. Als forum en als plaats waar men elkaar beter leert kennen is de EUCD echter een belangrijk instrument. Gepoogd wordt de kijk op de internationale ontwikkelingen nauwer op elkaar af te stemmen en de standpunten dichter bij elkaar te berengen.

EDU

Zaken die ook in 1978 veel aandacht vragen zijn:

- afhandeling van verzoeken tot internationaal contact,
- afwikkeling van correspondentie,
- voorbereiding van vergaderingen van het politieke bureau van EUCD en EVP,
- voorbereiding van speciale kongressen van EUCD en EVP.
- Speciale vermelding verdient hier de oprichting van de Europese Democratische Unie, EDU. Deze Unie beoogt een verbinding te leggen tussen de Christen-Democratische partijen in Europa en de conservatieve partijen. Vooral van Duitse zijde wordt deze samenwerking bepleit. De Equipe betreurt deze ontwikkeling ten zeerste en is eenstemmig in de afwijzing hiervan. De eigen weg van de Christen-Democratie laat een dergelijk samengaan volstrekt niet toe. Dit standpunt wordt in EUCD/EVP verband duidelijk tot uitdrukking gebracht. In het licht van het verwerven van meer steun om de Europese Christen-Democratie scherper te profileren, wordt eind oktober een conferentie belegd met geestverwante Christen-Democraten uit Zweden, FVNLAND, Noorwegen en Denemarken. Zoals reeds vermeld zijn nog geen Scandinavische Christen-Democratische partijen betrokken bij het werk van de EUCD. De conferentie had mede ten doel nauwer contact te leggen, tegen de achtergrond van boven vermeld

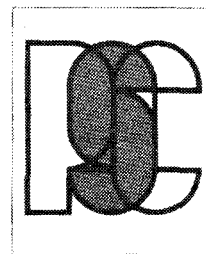
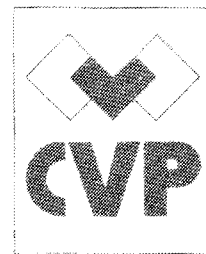
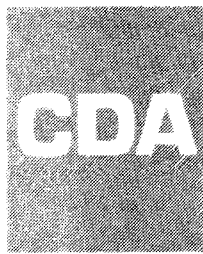
streven. Gesteld kan worden dat deze conferentie in die doelstelling geslaagd lijkt. Zo verklaarde de Noorse Christelijke Volkspartij na afloop van deze conferentie van plan te zijn nauwer aansluiting te zoeken bij de EUCD. Inmiddels heeft deze partij het lidmaatschap aangevraagd. In het jaarverslag van 1977 is uitvoerige aandacht besteed aan de arbeid rondom het politieke programma van de EVP. Begin maart wordt dit tijdens een EVP-kongres te Brussel vastgesteld. Aan het eind van het verslagjaar komt een Nederlandse versie ervan beschikbaar.

„Euro-verkiezingen”

In de Equipe besteedt men ook periodiek aandacht aan de

voorbereiding van de Europese Verkiezingen in 1979. De Equipe-voorzitter wordt benoemd tot voorzitter van het zogenaamde „Euro-CVC”, dat de verkiezingscampagne voor het Europese Parlement begeleidt. Equipe-sekretaris Kleisterlee treedt op als penningmeester. CDA-adjunct-sekretaris mr. J. W. de Savornin Lohman wordt sekretaris van Euro-CVC. AR-sekretaris Corporaal wordt als campagne-leider aangewezen. Voor de ARP maakt van het Euro-CVC verder deel uit drs. A. M. Oostlander.

Daarnaast zijn er diverse sub-werkgroepen waarin een aantal partij-sekretariaat zitting hebben.

Aktiviteiten en lotgevallen dr. Kuypersstichting in 1978

Vervolg vorige pagina

partijen een wat evenrediger aandeel in het totaal van de subsidies te verzekeren. Enige, maar onvoldoende, voortgang is hierbij bereikt.

Diverse statuten vragen onze aandacht. In de eerste plaats de artikelen in de CDA-statuten welke het toekomstige gefuseerde wetenschappelijk instituut betreffen. Met name de betekenis van dit instituut en de positie ervan ten opzichte van het CDA, vereisen bijzondere zorg. Tot afgeronde resultaten komen we in het verslagjaar nog niet. Voorts vroegen en vragen de statuten van het toekomstige instituut zelf veel aandacht. Dit alles met het oog op een doortrekking van de lijnen, die in het rapport „Grondslag en Politiek Handelen” worden aangegeven. De statuten van de Kuypersstichting worden aangepast aan het nieuw burgerlijk wetboek. Voorbereidingen worden getroffen voor een splitsing van de stichting in een werkmaatschappij en een fonds. Dit is nodig in verband met de fusie van de instituten.

Personeel

In het kader van de stroomlijning van de administratie wordt de boekhouding van de Kuypersstichting ondergebracht

bij de chef boekhouding van de ARP, de heer F. Jehes. Het dienstverband met de heer Van den Broek, die na zijn pensioengerechtigde leeftijd bij de stichting is blijven werken, wordt daarom beëindigd.

De secretaresse, mevrouw E. van Dam, verhuist met haar man naar Hardenberg. Zij wordt opgevolgd door mejuffrouw Janette Hageman.

Op de heer Van de Bos wordt eind augustus een beroep gedaan om een wethouderszetel in Gouda te bezetten. Hoewel de beslissing niet gemakkelijk is, geeft hij aan het verzoek van zijn fractie gehoor. Daarmee komt een eind aan een vruchtbare negen jaar durende periode. De Kuypersstichting verliest door dit afscheid een zeer ervaren en gewaardeerde stafmedewerker. De heer Van den Bos blijft evenwel secretaris van het AR-verband en wordt redactielid van Bestuursforum. Bepaalde functies blijft hij namens de Kuypersstichting verrichten.

Aangezien wij reeds bezig zijn met het oproepen van sollicitanten voor een vierde stafmedewerker voor de sector Welzijnsbeleid wordt de sollicitatieprocedure mede toegespitst op de vakature Binnenlands Bestuur.

Per 1 november 1978 treedt de heer drs. C. Klop in dienst. Hij gaat de welzijnssector behartigen en neemt ook het redactiesecretariaat van Bestuursforum over. De heer Klop was na zijn doctoraal examen sociale wetenschappen aan de Vrije Universiteit, vier jaar werkzaam aan de Rijksvoorlichtingsdienst in een researchfunctie.

Wij zijn tevens in staat over te gaan tot de benoeming van mevrouw mr. C. den Hollander-van der Ent (per 1 januari 1979). Zij werkte, na haar rechtenstudie aan de Erasmusuniversiteit, 2½ jaar bij de Afdeling Stadsontwikkeling van de gemeente Den Haag. Mevrouw Den Hollander neemt de sectie Binnenlands Bestuur voor haar rekening, waarbij specifieke aandacht zal worden gegeven aan projecten rond de ruimtelijke ordening. Beide nieuwe stafmedewerkers zijn de beginselen toegegaan waarop de Kuypersstichting zich baseert.

Het gehele personeel van de Dr. A. Kuypersstichting heeft in het verlagjaar met grote animo aan de opgedragen taken voortgewerkt. Het vertrouwen en de steun waarvan in diverse gelederen van de partij blijkt worden gegeven, was daarbij een belangrijke positieve factor. Het werk binnen de diverse commissies doet steeds weer zien dat de inbreng die vanuit de verschillende CDA-partners wordt geleverd wederzijds op hoge prijs wordt gesteld. Hoewel er steeds zorgen blijven ten aanzien van het verloop van de rijkssubsidies en ten aanzien van de positie van het toekomstige wetenschappelijk instituut ten opzichte van het CDA, mogen we het jaar 1979 toch met vertrouwen tegemoet zien.

Ledental ARP

Lichte teruggang

Konden wij vorig jaar een stabilisatie in het ledental constateren dit jaar zien we een teruggang van ± 1200 leden. En dit terwijl we begin 1978 toch ± 2000 nieuwe leden mochten begroeten.

Merkwaardig is wel dat ná de zomervakantie de toevloed van nieuwe leden praktisch geheel stopte, en het aantal bedankjes „normaal” doorging. Een van de grootste redenen van de teruggang is evenwel de

kabinetformatie van 1977. Velen stuurden de contributiekaart retour en bleven bij die beslissing. Een soort vergrijzing van de partij met een daaruit volgend natuurlijk verloop is zeker ook debet aan de daling van het ledental. Het is hier toch nog wel eens goed vast te stellen dat juist een sterke ARP een steun is voor het Christen Democratisch Appèl (CDA). En zo behoort het ook te zijn. Hieronder het overzicht van de ledentalen per Kamercentrale op resp. 1 januari 1976, 1977, 1978 en 1979.

LEDENTAL ARP	1.1.1979	1.1.1978	1.1.1977	1.1.1976
Groningen	5363	5321	5234	5307
Leeuwarden	8544	8638	8382	8513
Assen	4037	4179	4162	4259
Zwolle	5154	5349	5408	5562
Arnhem	4516	4549	4563	4694
Nijmegen	2093	2122	2134	2183
Utrecht	3638	3738	3796	3948
Amsterdam	964	948	989	1029
Den Helder	2011	2072	2042	2088
Haarlem	2753	2911	2977	3121
Leiden	4439	4581	4609	4729
Den Haag	1099	1189	1222	1286
Rotterdam	1531	1609	1679	1834
Dordrecht	6017	6231	6290	6580
Middelburg	2252	2273	2315	2444
Tilburg	565	580	571	574
Den Bosch	974	936	908	935
Maastricht	156	160	152	155
Ind.Leden	281	242	203	226
Buitenland	18	14	25	28
Totaal	56405	57642	57661	59495

Dienstverlening van het partijsekretariaat

A. van der Wees neemt afscheid

Het draaiboek voor de kiesverenigingen 1978/79 geeft in het eerste hoofdstuk veel informatie over de dienstverlening van het partijsekretariaat. Wij zullen dat alles niet herhalen. Het is in elk geval nuttig er nog eens kennis van te nemen.

De werkzaamheden variëren ook in 1978 in hoge mate. Veel aandacht en energie wordt o.a. gestoken in de operatie postcode, in de CDA leden- en contributie-administratie, en in die van de Arjos. Ook belast de partij zich in 1978 met de boekhouding van de Kuypersstichting. De financiële administratie en de leden- en abonnementenadministratie hebben aan deze zaken hun handen vol. Ook de verkiezingen van de provinciale staten en gemeenteraden brengen de nodige werkzaamheden met zich mee. Omtrent de gang van zaken op het partijsekretariaat wordt maandelijks overleg gevoerd in de personeelscommissie. Iedere afdeling is daarin vertegenwoordigd. De partijsecretaris zit deze commissie voor. Op personeelsgebied vinden enkele mutaties plaats, die hier zeker vermelding verdienen. Na meer dan 20

jaar dienst bij de ARP verkrijgt A. v.d. Wees op medisch advies vervroegd pensioen. Vanaf 1 januari 1957 tot medio 1977 was hij werkzaam als chef-de-bureau. Sedert najaar 1977 werkte hij op medisch advies voor halve dagen. Op 31 oktober wordt van hem tijdens een informele bijeenkomst afscheid genomen. Partijvoorzitter H. A. de Boer brengt de dank over van het partijbestuur voor de gedurende een lange reeks van jaren betoonde inzet en trouw. Voor deze bijeenkomst bestaat veel belangstelling.

Verder nemen afscheid:

■ **J. Brunsting** als sous-chef-de-bureau; van 1 januari 1976 tot 1 februari 1978 was hij bij de partij werkzaam. Hij aanvaardt een werkring in Hoozevee.

■ Van de boekhouding neemt afscheid **mevrouw T. Micola** van **Furstenrecht-Kruis** die vanaf 1 oktober 1976 tot 1 juni 1978 bij de partij werkzaam is.

■ Van de sekretarisekamer neemt afscheid **mevrouw M. Milo-Berlo**, van 1 juli 1976 tot 1 augustus 1978 werkzaam bij de partij, vanwege aanvaarding van een andere werkring.

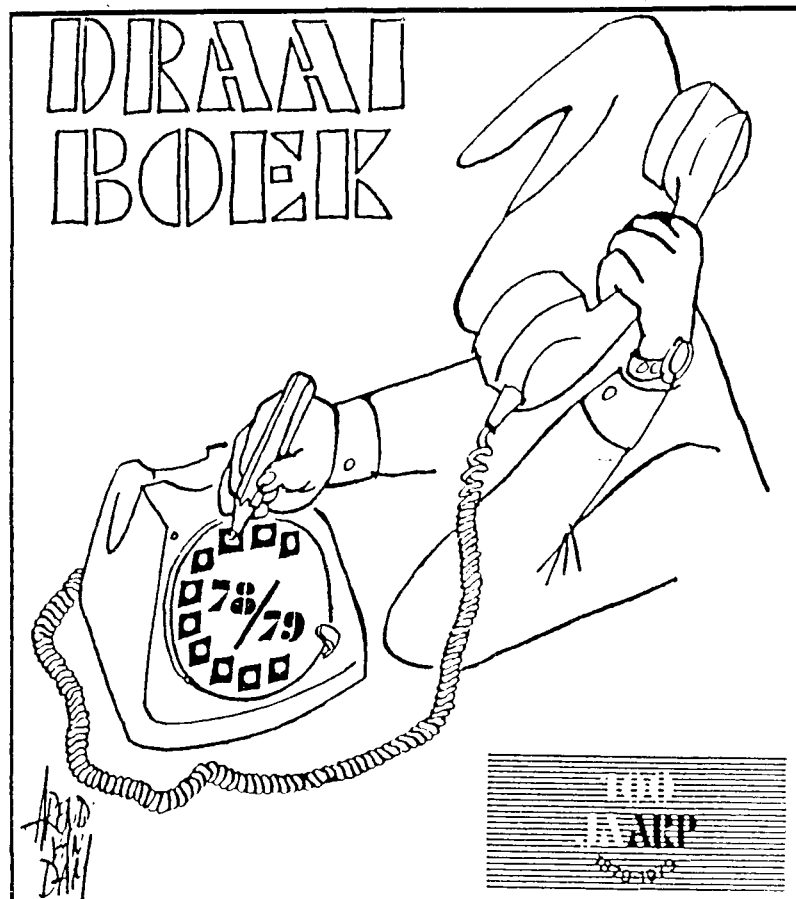
■ Ook mevrouw R. Voerman-Nieuwenhuijse neemt afscheid van deze kamer en treedt in dienst bij het CDA. Vanaf 1 mei 1976 tot 1 december 1978 was zij onder meer als sekretarise werkzaam.

Graag hartelijk dank aan de vertrokken medewerkers voor het geleverde werk en voor de betoonde kollegialiteit. In het leden- en abonneebestand komen veel mutaties voor. In 1978 in totaal 17 500 (in 1977: 15 000).

De centrale-contributie-inning die wij nu voor het vijfde jaar kennen, verloopt goed. De resultaten stemmen in 1978 tot tevredenheid: ruim 88½% van de leden betaalt contributie (in 1977: 93%, in 1976 88%). De gemiddelde opbrengst is in 1978 ruim f 4,- hoger dan in 1977, een goed resultaat! Het aantal zelfinnende kiesverenigingen is gedaald tot 17. De gang van zaken rond de computer en de kontakten met het service-bureau verlopen via een computerwerkgroep van de drie partijen en van het CDA. Voor de ARP maakt van deze werkgroep deel uit F. J. M. Jehee.

Aan het begin van het nieuwe seizoen wordt aan de kiesverenigingen en de andere partij-organen meegedeeld, dat zij gebruik kunnen maken van de service-mogelijkheden die het nieuwe computersysteem biedt. Regelmatig komen bij het partijsekretariaat aanvragen van kiesverenigingen voor plaketkittens binnen, teneinde hun leden aan te schrijven. Tegen betaling van de computerkosten en de porti krijgen zij dan de adressenbestanden van hun leden „uitgeprint”.

Ook de Vaste Extra Bijdrage (VEB) krijgt in 1978 veel aandacht. Aan het eind van het verslagjaar zijn 863 personen die een extra gift geven die groter is dan f 25,- per jaar. Zij ontvangen daarvoor jaarlijks enkele brochures. Daarnaast zijn er 617 personen die een bedrag

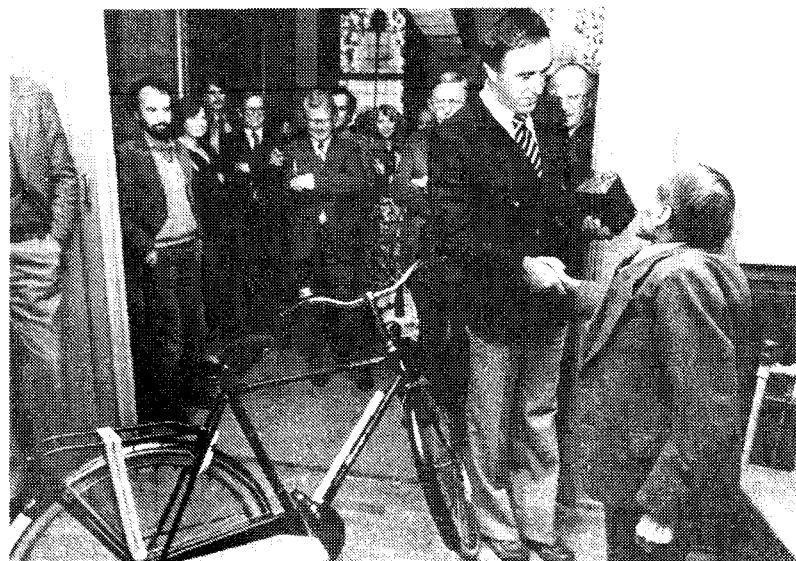

geven dat beneden de f 25,- ligt. In de loop van het jaar verschijnen er diverse publicaties die elders in het verslag reeds staan vermeld.

Tenslotte

De werkzaamheden op het partijsekretariaat zijn als regel zeer

intensief. Van de medewerkers en medewerksters wordt veel gevraagd. Het is daarom verheugend te constateren dat ook in 1978 er sprake is van een plezierige werksfeer. Het vaste jaarlijkse uitstapje, en de viering van het sinterklaasfeest dragen daartoe zeker bij!

Financiële Commissie

De samenstelling van de financiële commissie is als volgt:

- drs. B. Witteveen, voorzitter
- W. A. v.d. Velden
- drs. J. G. H. van Wijhe

De commissie verklaart zich akkoord met de balans 1977.

Bij zijn afscheid op het partijbureau wordt A. van der Wees door partijvoorzitter De Boer de hand gedrukt en krijgt hij als afscheidscadeau een fiets aangeboden.

Sterke wijziging in samenstelling van de Organisatie Commissie

Statutair is het de taak van de Organisatie Commissie (O.C.) zich bezig te houden met de behandeling van organisatorische aangelegenheden betreffende de ARP. Ongeveer een keer per twee maanden komt de O.C. te Utrecht bijeen om zich aan deze taak te wijden.

In verband met de CDA-vorming heeft deze statutaire taakstelling de laatste jaren in zekere zin een accentverlegging ondergaan. Immers, nu steeds meer zaken in CDA-verband aangevat worden, vermindert de organisatorische stimulerende taak van de O.C. enigszins. De „klankbordfunctie” van de O.C. wint daarentegen steeds sterker aan waarde. Het is voor de werkers van het

partijsecretariaat erg nuttig de diverse, veelal in CDA-verband lopende projecten door te spreken met partijleden die zulke zaken op een wat meer afstandelijke wijze op hun merites kunnen beoordelen.

Zo wordt bijvoorbeeld uitvoerig stilgestaan bij de bespreking van de nota „Het CDA en zijn organisatie”. Ook de statuten en reglementen die voor het CDA in de maak zijn passeren diverse malen de revue. Telkens weer blijkt deze creatieve begeleiding vanuit de O.C. tal van bruikbare suggesties te leveren, waarmee de partijvertegenwoordigers in de onderscheidene CDA-organen hun voordeel kunnen doen.

100 jaar ARP

Door het partijbestuur wordt de O.C. begin 1978 aangewezen als stuurgroep

voor de activiteiten in het kader van het jubileum. Dat brengt enkele keren extra-bijeenkomsten met zich mee. Aan de hand van „voortgangsmemo's” houdt men de vinger aan de pols. Diverse commissieleden nemen zitting in jubileumwerkgroepen. De O.C. acht het van groot belang dat diverse activiteiten vooral zullen stimuleren tot nadenken over de vormgeving van onze samenleving.

INKOMENSPOLITIEK

In een 88 pagina's tellende, met fraaie cartoons van Arend van Dam geïllustreerde uitgave, belicht drs. Ad Schouten, ex ARP-Tweede-Kamerlid, vanuit een principiële stellingname tal van aspecten van inkomenspolitiek. Uitvoerig wordt ingegaan op de visies van socialisten, liberalen en christendemocraten.

Prijs f 6,25, stort verschuldigde bedrag op postgros 89673, t.n.v. AR-Partijstichting Den Haag, m.v.v. titel en aantal

Ook in 1978 zijn er traditioneel terugkerende punten.

Partij-organisatie

Zo wordt veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de vergaderingen met de voorzitters, secretarissen en penningmeesters van de Kamercentrales. De CDA-vorming en de viering van het eeuwfeest krijgen veel aandacht op deze bijeenkomsten. In het penningmeestersoverleg wordt verder uitvoerig stilgestaan bij begroting 1979 en jaarrekening 1977. De opbrengst van de centrale contributie-inning stemt tot bijzondere tevredenheid. De Kamercentrales hebben de laatste jaren mede hierdoor een wat ruimere financiële armslag gekregen. Veel zorg krijgt voorts de

samenstelling van het draaiboek voor de kiesverenigingen 1978/1979

Samenstelling bestuur

De samenstelling van de O.C. ondergaat in 1979 een niet geringe wijziging. Voorjaar 1978 besluit F. Jonkman uit Drachten de commissie vanwege drukke werkzaamheden vaarwel te zeggen. De partijraad van Hoozevee verkiest als zijn opvolger drs. H. van Wijk. Wegens verkiezing tot voorzitter van de Kamercentrale Groningen treedt het lid I. van Dellen uit Bedum in het najaar terug. Mevrouw C. C. Kakes-Veen treedt volgens het rooster af. Deze plaatsen worden ingenomen door J. D. W. Eerbeek uit 's-Gravenhage en mevrouw J. Brinkman uit Enschede. Daarmee is de samenstelling in de verslagperiode als volgt: N. Schouten (voorzitter) te Leidschendam, drs. D. Boonstra te Nieuwkoop, mev. J. Brinkman te Enschede, J. D. U. Eerbeek te 's-Gravenhage, mev. J. R. H. May-Weggen te Noordwijk, J. Stavast te Hoozevee, J. J. A. Uittenbogaard te Vianen, mev. A. Vollebregt te Apeldoorn, H. van Wijk te Amstelveen, D. Corporaal te Moordrecht, drs. C. Bremmer te Voorschoten, mev. A. Raven te 's-Gravenhage, W. Eikelboom te Ede.

Stichting Kader- en Vormingswerk

De hoofdtak van de Stichting Kader- en Vormingswerk ARP is het aan hen die daar van gebruik willen maken een zo goed mogelijk inzicht te geven in de politieke overtuiging van de ARP en daarmee van het CDA.

Deze taak stelt de stichting voor een breed werkterrein, zoals:

- organiseren van landelijke politieke vormingscursussen;
- ondersteunen en begeleiden van regionale vormingscursussen;
- vervaardigen en verzamelen van cursusmateriaal;
- begeleiden van werkgroepen;
- organiseren van kaderbezoeken aan „politiek Den Haag“;
- afhandelen van informatie-aanvragen;
- de leiding over het buitendienstteam.

Bestuur van de stichting

Wegens tussentijds aftreden van F. Jonkman wordt op de AR-partijraad van 20 mei 1978 H. van Wijk gekozen tot bestuurslid van de stichting. In 1978 treden mevrouw C. C. Kakes-Veen en de heer I. van Dellen af als bestuurslid. In hun plaats worden mevrouw J. Brinkman en de heer J. Eerbeek op 9 december 1978 door de partijraad gekozen. Dientengevolge is de bestuurssamenstelling in 1978: N.

Schouten – voorzitter; D. Boonstra – vice-voorzitter; C. Bremmer – sekretaris; mw. J. Brinkman, J. Eerbeek; mw. J. R. H. May-Weggen; mw. A. Raven; J. Stavast; J. J. A. Uittenbogaard; mw. A. M. Vollebregt; H. van Wijk; D. Corporaal, penningmeester, terwijl W. Eikelboom als stafmedewerker verbonden is aan de Stichting Kader- en Vormingswerk ARP.

Samenwerking in CDA-verband

In de stichting Politiek Vormings- en Scholingswerk CDA werken de stichting Kader- en Vormingswerk ARP, de stichting Kader- en Vormingswerk CHU en de KVP-Vormingsstichting samen. De CDA-stichting heeft onder voorzitterschap van N. Schouten tot taak de financiën te verdelen onder de drie genoemde stichtingen en hun werkzaamheden te coördineren. In de CDA-Vormingsstichting zal de samenwerking op federatieve wijze worden voortgezet tot het moment waarop het CDA van een federatie tot fusie wordt omgevormd. Van AR-zijde hebben zitting in het bestuur van de CDA-Vormingsstichting: N. Schouten; mw. A. M. Vollebregt; C. Bremmer.

Cursussen

Ten behoeve van partijleden en

CDA-leden worden een aantal politieke vormingscursussen georganiseerd, die er op zijn gericht enerzijds de deelnemers op een zo'n breed mogelijk terrein kennis te laten maken met de politiek en anderzijds de deelnemers de mogelijkheden te bieden in hun plaatselijke situatie mee te denken en mee te doen in hun kiesvereniging en/of CDA-verband, en op het terrein van de gemeentepolitiek.

De cursussen vinden plaats te Soesterberg, 's-Hertogenbosch, Haarlem en Breda met resp. 35, 36, 19 en 22 deelnemers. Op de cursussen komt o.a. aan de orde:

- het CDA en zijn organisatie;
- Bestek '81 en economische orde;
- visie op overheid en samenleving;
- ruimtelijke ordening;
- welzijnsbeleid;
- gemeenteraadsspel.

Naast het organiseren van deze landelijke cursussen worden door de regio op te zetten activiteiten ondersteund en begeleid. Zo wordt in Friesland de cursus welzijnsbeleid voortgezet ten behoeve van gemeentelijke en provinciebestuurders en vinden in Drenthe en Groningen cursussen plaats voor CDA-leden.

Publicaties

De lesbrieven in de serie „Politiek? Kom nou!“ geschikt voor gebruik op scholen en in groepen worden

vanwege de grote afname herdrukt. Zo verschijnt een herdruk van de lessen, 1 „Politiek“ en 4 „Verkiezingen en democratie“. In verband met de verkiezingen van de Provinciale Staten verschijnt een nieuwe lesbief 6 „Provincie in beeld“.

Voorts verschijnt „Formatie belicht“ als gevolg van de lange en waarschijnlijk meest merkwaardige kabinetsformatie uit de parlementaire geschiedenis. „Formatie belicht“ volgt daarbij de formatie op de voet en analyseert de verhouding van tijdens de formatie gesloten akkoorden met het CDA-program „Niet bij brood alleen“. Ten behoeve van cursussen worden informatiepakketten samengesteld.

Werkgroepen

Het besluit van de partijraad de mogelijkheid te onderzoeken om met een experiment te trachten de discussie op de partijraad over het politieke beleid te verdiepen en te verlevendigen leidt er toe dat de Stichting Kader- en Vormingswerk de begeleiding en de coördinatie op zich neemt van elf werkgroepen die aan de hand van een praatpapier studeren op de thema's „gezin en andere samenlevingsvormen“, „vrede en veiligheid“ en „de problematiek van de in Nederland verblijvende Molukkers“.

Op basis van de rapportage over deze thema's, die in Nederlandse Gedachten worden gepubliceerd, worden in overleg met het partijbestuur aan de partijraad terzake resoluties voorgelegd die onderwerp van gesprek zijn op de najaarspartijraad 1979. Het experiment, waaraan in totaal 139 A ARP- en CDA-leden, waarvan 42 vrouwen en 97 mannen, intensief hebben meegewerkt, kan als geslaagd worden aangemerkt en wordt dan ook voortgezet.

Kaderbezoeken

De stichting organiseert kaderbezoeken aan „politiek Den Haag“, teineinde partijleden, CDA-leden en geïnteresseerden te informeren over de werkwijze van het parlement en het partijbureau. Deze kaderbezoeken vinden steeds op donderdag plaats, waarbij delegaties uit Statencentrales, kursisten en enkele scholen de bezoekers zijn.

De bezoekers bezichtigen het Tweede Kamer gebouw, aan hen wordt een film vertoond door de voorlichtingsdienst

van de Tweede Kamer, zij spreken met één of meer CDA-Tweede Kamerleden. Zij bezoeken het partijsekretariaat en spreken daar met enige medewerkers. Aldus ontstaat een tweerichtingsverkeer, waarbij de Kamerleden en het partijsekretariaat ook op hun beurt informatie verkrijgen omtrent datgene wat in de partijgeledingen leeft. Op deze wijze brengen 237 personen in 1978 een bezoek aan politiek-Den Haag.

Inlichtingen

De aanvragen om inlichtingen en informatie die partijleden, studenten en instellingen zoals scholen, en vormingscentra dagelijks aan het partijsekretariaat en aan het CDA-sekretariaat zenden worden onder verantwoordelijkheid van de stichting Kader- en Vormingswerk ARP afgedaan.

Velen kunnen worden beantwoord met het toezenden van het CDA-program, een brochure of een artikel uit Nederlandse Gedachten, CDAktueel, ARStaatkunde of Bestuursforum. Andere vragen om een meer uitgebreide beantwoording en worden dan ook met een brief beantwoord. Enkele, meer specifiek aan de fractie gerichte vragen, worden ter beantwoording aan de fractie doorgezonden.

Buitendienstwerk

Met raad en daad worden de partij-organen en CDA-verbanden bijgestaan door het buitendienstteam.

In 1978 vormt het adviseren bij de vorming van CDA-verbanden en het daarna functioneren van die verbanden en de bijstand bij de gemeenteraadsverkiezingen een belangrijk deel van de werkzaamheden van het buitendienstteam. Met name in Friesland en in Drenthe neemt de buitendienst ook de organisatie van regionale cursussen ter hand.

Inschakeling van het buitendienstteam en het gehoor geven aan een advies leiden soms tot een vlotte afhandeling van aanvragen om erkenning van een CDA-verband en voorkomt weer onnodige correspondentie. Adviseren van buitendienstmedewerkers leidt tot de opzet van jaarprogramma's in kiesverenigingen en CDA-verbanden. Tijdens tweemaandelijksse bijeenkomsten worden ervaringen uitgewisseld en instructies gegeven aan het buitendienstteam. Zij staan tot uw dienst, en dat blijft zo.

Uitgaven st. kader- en vormingswerk ARP en st. politiek vormings- en scholingswerk CDA

„Kleine eeuw, Kleine Luyden“ (313 K) 5.-.

Grepen uit de geschiedenis van de ARP. 130 pagina's; geïllustreerd.

„Spelregels voor Economie en Politiek“ (317 K) Uitverkocht.

Een boekje van prof. dr. A. J. Vermaat over onze economische orde, versobering, ethiek en politiek vanuit een bijbelse belichting. 45 pagina's; geïllustreerd.

Grondslagdiscussie in het CDA (319 K) 5.95.

Een documentatie over de Grondslagdiscussie in het CDA onder de titel „Van Woudschoten tot Hoogeveen“. Een unieke uitgave over de oprichtingsgeschiedenis van het CDA waarin de grondslagdiscussie een belangrijke rol speelde. 151 pagina's; geïllustreerd.

Onder hamer en sikkel (325 K) 5.-.

Actuele informatie over Oost-Europa, geschreven door 6 deskundige auteurs. Aandacht wordt besteed aan de militaire kracht van Oost-Europa, aan het buitenlands beleid en aan de positie van de christenen. Nu de discussie in West-Europa over de verhouding

communisme-parlementaire democratie weer opstaat heeft de stichting het initiatief genomen deze informatie over Oost-Europa te bundelen. 71 pagina's; geïllustreerd.

„Een staatsman ter navolging“ (330 K) 13.50.

Groen van Prinsterer herdacht (1876-1976). In dit boek zijn artikelen gebundeld uit de speciaal-nummers van Nederlandse Gedachten. De Nederlander, Anti-Revolutionaire Staatkunde en het Christelijk Historisch Tijdschrift die in de maand mei 1976 bij de herdenking van de 100e sterfdag van Groen van Prinsterer verschenen. Ook zijn de toespraken tijdens de herdenkingsdienst in de Waalse Kerk te Den Haag opgenomen. 164 pagina's; geïllustreerd.

CDA-visie op abortus (334 K) 6.95.

Een 141 pagina's tellende documentatie over de abortusproblematiek, waarin o.a. de

visie van de christen-democraten uitvoerig wordt weergegeven de tekst van het initiatief-wetsontwerp ARP/KVP, alsmede redevoeringen van 141 pagina's; geïllustreerd.

Inkomenspolitiek (335 K) 6.25.

Een uitgave waarin drs. Ad Schouten vanuit een principiële stellingname tal van aspecten van inkomenspolitiek belicht. Vanuit een bijbelse visie gaat de auteur in op de liberale en socialistische benadering t.a.v. inkomenspolitiek. 88 pagina's; geïllustreerd.

Formatie belicht: CDA en de kabinetsformatie (345 K) 9.95.

De langste en waarschijnlijk meest merkwaardige formatie uit de parlementaire geschiedenis is aanleiding om in dit handzame boekwerk op overzichtelijke wijze de formatie op de voet te volgen. Een uiteenzetting van de strategie van de CDA-fractie, een program-vergelijking van de door het CDA met PvdA en VVD gesloten regeerakkoord en veel documentatie maken dit boek tot een waardevol bezit. 183 pagina's; geïllustreerd.

Politiek? Kom nou! les 1 (315 K).

De eerste lesbief handelt over het

thema politiek. In een bestek van 12

pagina's wordt aangegeven op welke wijze enerzijds de overheid en anderzijds de burger hun invloed doen gelden op de politieke besluitvorming. Politieke stromingen. les 2 (323 K). Achtereenvolgens worden behandeld: liberalisme, socialisme en christen-democratie.

Samen-werken? Een hele onderneming ... les 3 (392 K).

De derde lesbief behandelt diverse opvattingen over het gebeuren in de onderneming. Aan de orde komen zaken als de geschiedenis van het sociale vraagstuk, de medezeggenschap in de onderneming en opvattingen omtrent het begrip „arbeid“.

Verkiezingen en democratie les 4 (337 K).

Aan de orde komen evenredige vertegenwoordiging, het distriktenstelsel en het referendum, terwijl discussiestof wordt aangedragen met betrekking tot het functioneren van de democratie.

Gemeente. les 5 (346 K).

De vijfde lesbief geeft inzicht in het politiek functioneren van de gemeente in ons bestuurlijk bestel. Aan de hand van een toegevoegde gemeenteraadssagenda met bijbehorende stukken kan een gemeenteraadsspel gespeeld worden. Provincie in beeld. les 6 (352 K). Lesbief 6 geeft een inzicht in het bestuurlijk en politiek functioneren van de provincie. Samenstelling en taken van het provinciaal bestuur worden belicht en een aantal werkterreinen verkend. Ook de provincie nieuwe stijl komt aan de orde.

PRIJSREGELING

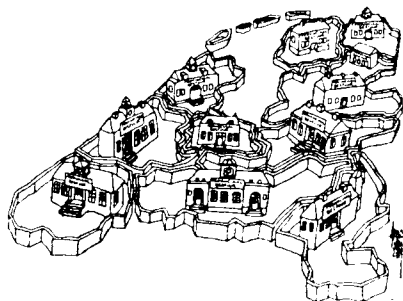
De lesbrieven 1 tot en met 4 kosten f 1,25 per ex. Bij meerdere afname geldt een aanzienlijke korting.

- 2 t/m 4 lessen, f 1.00 per ex.
- 5 t/m 9 lessen, f 0.85 per ex.
- 10 t/m 24 lessen, f 0.75 per ex.
- 25 lessen en meer, f 0.55 per ex.

Prijs lesbief 5 en 6

- 1 les, f 2.50 per ex.
- 2 t/m 4 lessen, f 2.25 per ex.
- 5 t/m 9 lessen, f 2.00 per ex.
- 10 t/m 24 lessen, f 1.75 per ex.

Politiek? Kom nou! Les 6

„PROVINCIE in BEELD“

Wij zijn het buitendienstteam

Kamercentrale Rotterdam, Kamercentrale Dordrecht en Kamercentrale Middelburg
Mw. W. van Dinter-Vroegindewey, Merellaan 357, Maassluis,
tel.: 01899-1.53.09 th., tel.: 070-61.49.11 knt.

Kamercentrale Leiden
H. Dijk, Kievitsheuvel 106, Bodegraven, tel.: 01726-1.31.43.

Kamercentrale Leeuwarden
B. Dijkstra, Suderom 26, Boornbergum, tel.: 05126-2340,
tel.: 05120-1.96.59 knt.

Kamercentrale Groningen en Kamercentrale Assen
H. Faber, Waardeel 39, Borger, tel.: 05998-5175.

Kamercentrale Tilburg en Kamercentrale 's-Hertogenbosch
Mw. M. A. Gouwens-De Gier, Stevenshof 12, 's-Gravenmoer,
tel.: 01623-1.44.10.

Kamercentrale Den Helder, Kamercentrale Haarlem en Kamercentrale Amsterdam
M. Musch, Fl. Simonszstraat 5, Edam, tel.: 02993-7.19.42,
tel.: 020-24.30.97 knt.

Kamercentrale Arnhem/Nijmegen
C. H. Westdijk, Gunninglaan 11, Apeldoorn, tel.:
055-25.17.87.

Nog geen fusie?

Door N. Schouten, voorzitter Organisatie Commissie

Oud-partijvoorzitter Veerman heeft een interessante discussie losgemaakt met zijn opmerkingen, dat iets van de ARP ook na de fusie zou moeten blijven. Het wil er bij mij niet in, dat hij de enige is die zo denkt. Daarom mag aan zijn opmerkingen niet voorbij worden gegaan, zeker niet nu de tijd tot de fusie nog maar zo kort is. Juist nu komt het erop aan samen het CDA in te stappen, uit overtuiging en niet vanuit de gedachte, dat wij het CDA het voordeel van de twijfel geven.

Zo'n fusie is tenslotte niet niks. Veerman zal ongetwijfeld gedachten vertolken die ook bij anderen leven en hij komt er mee op een moment, dat de ARP al een heel eind de fuik is binnengezwommen. Misschien klinkt dit wat onaardig, maar ik noem het zo, omdat al jaren geleden gesteld is, dat de besluitvorming rondom het CDA iets heeft van een fuik-besluitvorming. Iedere beweging in de richting van het CDA was een stap en niet meer dan dat. Wij kunnen altijd nog terug, deel-besluiten zijn immers nog niet onherroepelijk. En zo dringt het beeld zich op van de fuik die immers nog bewegingsvrijheid geeft tot aan het moment dat die fuik doodloopt.

Vraagt Veerman nu het onmogelijke, nl. omdraaien in een fuik, wat een vis niet lukt, laat staan een gehele partij? En vergeet hij, dat, met 1 juni 1980 in zicht, het einde van de fuik vrijwel is bereikt? Is Veerman eigenlijk wel realistisch bezig? Is dat nu nog nodig al die onrust?

De grondgedachte van Veerman wijs ik niet af, wel zijn uitwerking. Het is tenminste tekenend, dat op dit moment een dergelijke discussie ontbrandt. Dat vraagt onderkenning van het waarom van zo'n discussie. Hebben wij moeite na ruim 100 jaar de AR los te laten? Begint er bij het scheiden van de markt iets te ontstaan dat op onterechte heiligerverklaring van de partij lijkt? Mij dunkt van niet. Eén van de vragen is of alles wat op de weg van de fusie is gebeurd is gaan leiden tot het vinden van een nieuwe identiteit, een CDA-identiteit. Tenminste moeten de sporen daarvan zichtbaar zijn en duidelijker en dieper dan de constatering dat het plaatselijk of provinciaal allemaal zo goed gaat en dat de problematiek die zich kennelijk op landelijk politiek en partijniveau afspeelt gelukkig aan de basis ontbreekt. Een andere vraag is of het streven naar de fusie niet doel in zichzelf aan het worden is. Het lijkt er soms op. Er is een streven naar een fusie. Hindernissen moeten uit de weg worden geruimd. Daaraan is met grote steelselmatigheid gewerkt, lang en voortdurend. Het beeld, dat zich bij mij

aandient is dat van een wedstrijd die nog niet is uitgespeeld, maar waarvan de winnaar al bekend is. Het CDA heeft gewonnen en uitsluitend vanuit reglementair gezichtspunt maken wij nu de speeltijd vol. Er kunnen dan nog wat overtredingen zijn en wie weet laat iemand zich nog wel kort voor het einde vervangen, het doet aan de uitslag allemaal niets af. Dit beeld lijkt eerder een streven naar rust en zekerheid te zijn, dan dat het de vraag centraal stelt welk doel wij met een overwinning eigenlijk wenssen te realiseren. In dit licht bezien zijn de opmerkingen van Veerman lastig. Hij stelt immers de vraag naar een ander tactisch-inhoudelijk concept en kan dat nu nog?

Zo kort voor de tijd zullen ook de andere overwegingen zich weer met kracht opdringen. Die overwegingen worden gekenmerkt door het historische van de beslissingen die nog genomen moeten worden. Fusie, volgend jaar, heeft alles te maken met de wijze waarop de komende decennia christelijke politiek in dit land gestalte kan krijgen. Samensmelting van christelijke partijen – een samensmelting die in omvang en doelgroepen uniek is voor dit land – is dan de krachtige factor. Daardoor blijft christelijke partijvorming, christelijke politiek mogelijk. Als deze stap nu niet wordt gezet zijn de risico's voor de toekomst niet te overzien. Ik waag dat een overweging te noemen die eigen is aan broedende profeten. Ik stel er ook geen getuigenis (politiek) tegenover omdat daaraan de kracht tot handelen ontbreekt. Ik stel er wel tegenover, dat onze inschattingen uiterst tijdgebonden zijn en menselijk. Tien, twintig jaar vooruit kijken en daarop beslissingen baseren ligt mij

niet zo. Ook een gideonsbende kan politiek bedrijven en de effectiviteit van dergelijke bendes spreekt mij meer aan, dan het inschattenderwijze tot besluitvorming komen. Er is een andere overweging die ook tot nadenken stemt. Kijkend naar de wijze waarop het CDA met name jonge kiezers aanspreekt blijft nog veel te wensen over, ondanks de unieke mogelijkheid die twintig christendemocratische bewindslieden hebben om, zo niet voor eens en altijd, dan toch zeker goeddeels en grotendeels, met kracht en overtuiging een CDA-profiel neer te zetten waar niemand in dit land omheen kan. Moeten wij de weg van dat CDA op waarvan het niet meer de vraag is of het een middenpartij wordt, maar waar vooral van belang is op welke wijze zij dat wordt? Naast het inschatten van hoe het gaan kan, is dit de realiteit van dit moment. Op welke wijze verwerken wij bijv. de resultaten van de enquête van de Tijd van enkele weken geleden? Het lijkt erop, dat de kans groot is, dat een belangrijk deel van de AR-leden niet gemotiveerd het CDA in zal stappen. Dat zal leiden tot het niet leveren van een inbreng in tal van situaties. Het zegt m.i. veel over de mate waarin van een nieuwe identiteit nog geen sprake is. Op deze wijze tegen de huidige stand van zaken aankijkend lijkt het me, dat Veerman op zijn wijze gezegd heeft wat anderen wellicht gedacht hebben.

Uitwerking

Tussen actieve politiek en partij-organisatie schuilt nou net die afstand waardoor m.i. Veerman tot de aanbeveling komt om bepaalde delen van de partij zelfstandig te laten

voortbestaan. Vanuit de partij-organisatie denkend kan dat niet, dan na allerlei ingewikkelde en financieel kostbare constructies te hebben bedacht. Ook inhoudelijk zijn er gronden zijn suggestie juist niet te volgen. Het is organisatorisch en inhoudelijk niet raadzaam, belangrijke delen van de AR niet in het CDA in te brengen. Mijn oordeel is dat dit juist wel moet. Als er zorgen zijn over de mogelijke ontwikkeling mag het niet aan ons liggen, dat het mogelijke werkelijkheid wordt. Een antwoord zal gegeven moeten worden op de vraag of algehele fusie op dit moment moet worden nagestreefd. Antwoord op de vraag of er voldoende vertrouwen is – en zekerheid – dat iets van een nieuwe identiteit in voldoende mate is ontstaan. Antwoord ook op de vraag of de groep uit de Tijd-enquête ons zoveel te zeggen heeft, dat daardoor, kort voor het eind van de speeltijd, toch nog tot een ander concept wordt besloten. Naar mijn oordeel houdt dit in, dat belangrijke delen van de partij – Kuypersstichting, kader- en vormingswerk – in het CDA moeten worden ingebracht als voortgaande stap op weg naar fusie, doch dat de partij als zodanig, daar op dit moment nog buiten moet blijven. Een voortzetting van de Federatie, meer gevuld dus dan op dit moment, lijkt me geboden als na zorgvuldige afweging blijkt, dat zulks nodig is om als bestanddeel in het CDA niet ondergesneeuwd te raken. Daaruit kan immers worden afgeleid, dat een nieuwe identiteit ook bij anderen nog onvoldoende aanwezig is. Het gaat er dus niet om, dat het CDA de wedstrijd wint, maar hoe het CDA wint. Anders gezegd, ik pleit voor verlenging van de speeltijd.

CDA pleit voor verhoging woningbouwproductie

Door mr. J. N. Scholten; CDA-Tweede-Kamerlid

Deze week werd in de Tweede Kamer de laatste begroting van 1979 behandeld, t.w. de begroting van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Namens de C.D.A.-fractie heeft collega Cornelissen een ophoging van het woningbouwprogramma bepleit met enige duizenden per jaar en wel vooral vanwege de weer toegenomen behoefte. Deze is de laatste jaren onderschat.

Zowel het kabinet-Den Uyl als het huidige kabinet hebben m.n. voor de z.g. woningwetsector, dus de huursector, minder woningen gepland. In feite daalde het aantal woningen in deze sector van ca. 50.000 in 1974 tot 34.500 in 1977 en ruim 29.000 in 1978. Het vorige kabinet voorspelde een verdere daling tot 28.000, terwijl het huidige kabinet daar nog eens 2500 woningen onder ging zitten. Bij deze aantallen zijn steeds 5000 woningen in de z.g. beschutte sfeer begrepen, d.w.z. koopwoningen met extra subsidie voor minder draagkrachtigen. Het huidige kabinet heeft ook een verlaging in de premiekoopsector aangebracht met enkele duizenden per jaar.

Compensatie is gezocht in de niet gesubsidieerde sector, de z.g. vrije sector, zodat per saldo door beide kabinetten ongeveer dezelfde aantallen werden gepland. Onzerzijds is ervoor gepleit zowel te komen tot verhoging van het totale aantal woningen als tot een ophoging van de z.g. sociale sector, waaronder vallen de woningwetwoningen, inclusief de z.g. beschutte woningen en de premie-koopwoningen. Wij hebben tevens gesuggereerd elders in de totale bouwmarkt beperkingen aan te brengen. O.m. in het terugdringen van

de dure vrije sector en enig uitstel in de sector van de Rijksgebouwendienst. Deze suggesties werden niet met plezier gedaan, maar vanwege harde noodzaak. En wel om twee redenen, gelegen resp. in de arbeidsmarkt en de kapitaalmarkt. Alhoewel ik betwijfel of aan de woningbouw als bestedingscategorie voldoende prioriteit is toegekend binnen Bestek '81 en of beperkingen niet eerder in sectoren moeten worden gezocht, die minder een bijlage leveren tot een verantwoord consumptiepatroon, ligt voor de korte

termijn de financiële ruimte voor de bouw vast.

M.a.w. ophoging in de ene sector, betekent beperking elders. Vandaar onze suggesties. Ook vanwege de arbeidsmarkt is dezelfde opstelling noodzakelijk. Daar is immers reeds sprake van een gespannen situatie, die niet moet worden vergroot. Gegeven deze beperktheden is een verschuiving noodzakelijk en wel ten gunste van de sociale sector in de woningbouw met gelijktijdige ophoging van de totale aantallen.

Dit kan alleen met een grotere sturing vanuit de overheid en dit is dan ook door ons bepleit. Het gaat erom, dat de beschikbare middelen en arbeid zo sociaal verantwoord mogelijk worden ingezet, waardoor de eerste zin van punt 154 van het CDA-program concreet gestalte kan krijgen ook in de productie van de nieuwbouw n.l. dat voorop staat de zorg voor een goede en betaalbare huisvesting voor de minst draagkrachtigen.

In het kader van de rijksregeling BIK-krachten (bewerktuiging individuele Kamerleden) zoek ik een

PART-TIME MEDEWERKER

leeftijd: 25-29 jaar.

Taak: organisatorische, administratieve en politieke ondersteuning.

Werkdagen: dinsdag, woensdag en donderdag in Den Haag.

Werktijd: in onderling overleg.

Brieven aan H. A. de Boer, Santpoortse Dreef 166, 2071 TS Santpoort.

Studiekonferentie inzake problematiek Molukkers

De stichting politiek vormings- en scholingswerk CDA belegt in samenwerking met het Inspraakorgaan Welzijn Molukkers een STUDIEKONFERENTIE terzake de PROBLEMATIEK DER IN NEDERLAND VERBLIJVENDE MOLUKKERS op zaterdag 24 februari 1979 van 10.30 tot ca. 16.00 uur.

Waarover?

A. Bezinning op de visie van waaruit een, voor provincie- en gemeentebesturen relevant, samenhangend beleid is of kan worden opgebouwd, terzake de in Nederland verblijvende Molukkers, door CDA-provincie- en gemeentebestuurders en belangstellenden in samenspraak met het Inspraakorgaan Welzijn Molukkers.

B. Bezinning op de konkretisering en betekenis van deze visie t.a.v. de volgende punten:

- huisvesting
- onderwijs
- werkgelegenheid
- sociaal cultureel beleid
- communicatie tussen gemeentebestuur en plaatselijke Molukse gemeenschap

Voor wie?

- In eerste instantie voor CDA-provincie- en gemeentebestuurders,
- maar ook voor belangstellenden en belanghebbenden.

Programma

- 10.00-10.30 aankomst deelnemers/koffie
- 10.30 opening door de heer D. Rijnders, oud-burgemeester van Amstelveen (konferentieleider)
- 10.40 inleidingen door:
 - de heer G. van Leijenhorst, vice-voorzitter CDA-Tweede-Kamerfractie
 - de heer J. Slot, oud-burgemeester van Ede
 - Molukse co-referent, drs. M. Fr. Mual, voorzitter Inspraakorgaan Zuidmolukkers
- 11.30 discussiegroepen
- 12.45 broodmaaltijd
- 13.30 rapportage groepsdiskussie
- 14.00 forumdiskussie

Waar

Utrecht, Jaarbeurs

Deelname

f 15,- (inclusief lunch en koffie) – door overschrijving van f 15,- op giro 3229 t.n.v. Stichting Kader- en Vormingswerk ARP, Den Haag – telefonische opgave bij W. Eikelboom, 070-46.96.20 of 070-45.10.15.

BON

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Wenst abonnement

Wenst proefnummers

Adres: Ned. Gedachten, antwoordno 66, Den Haag. Geën postzegel.

Abonnementprijs f 15,00 per half jaar.
Jongeren/studenten abonnement f 10,00 per half jaar.

**NEDERLANDSE
GEDACHTEN**

veel gelezen, veel geciteerd

Feestelijke jubileummanifestatie op 7 april 1979

Plaats van samenkomst:

Grote Concertzaal De Doelen te Rotterdam.

Programma-informatie:

Tijdsduur programma:

± 9.30 uur – ± 17.45 uur.

Aanvang officiële programma

10.30 uur

Einde officiële programma

± 16.45 uur

Programma morgen o.a.:

- dagopening
- redevoering partijvoorzitter
- toespraak over 100 jaar georganiseerde partijpolitiek
- historie ARP in woord en beeld m.m.v. bekende partijleden door de eeuw heen
- optreden Nationale Brassband o.l.v. Meindert Boekel.

Programma middag o.a.:

- optreden van Interkerkelijk

Jeugdkoor Watergraafsmeer en Nat. Brassband.

- korte toespraken o.a. door vertegenwoordigers van zusterorganisaties, partij-instanties, maatschappelijke organisaties en overheid.

- Redevoering over christen-democratische politiek in toekomstperspektief

- massale samenzang.

Lopende lunch

N.B.: Tijdens de middagpauze wordt een uitgebreide (lopende!) lunch aangeboden, waarbij tevens gelegenheid is een rondgang te maken langs een expositie over de 100-jarige ARPpartijorganisatie. Tegelijkertijd vinden er diverse activiteiten plaats in de hal van het gebouw ter opluistering van de feestvreugde. Na afloop van het middagprogramma om ca. 16.45 uur

wordt een informele receptie gehouden.

Vervoerregeling naar Rotterdam v.v.

De bedoeling is dat velen afkomstig uit het gehele land (ook de uithoeken) in de gelegenheid zijn om aan de jubileummanifestatie deel te nemen. Met name voor diegenen, die niet in een directe omgeving rond Rotterdam wonen, is er de mogelijkheid gebruik te maken van een landelijk te treffen Rotterdam. Volgende week meer over deze regeling.

Deelname Jubileummanifestatie

In de uitnodigingsbrief is er reeds op gewezen, dat het helaas niet te realiseren is, iedereen, die zulks wenst toegang tot de manifestatie te verlenen. In eerste instantie kan elke kiesvereniging twee vertegenwoordigers aanwijzen. Indien de aanmelding daarvan vóór 3 maart a.s. wordt ontvangen is de deelname voor die personen verzekerd. Het kan zijn – vooral bij grote kiesverenigingen bijvoorbeeld – dat meer personen belangstelling hebben om aan de feestelijke bijeenkomst in De Doelen te Rotterdam deel te nemen.

Uitnodigingen naar kiesverenigingen en speciale genodigden

Hierbij drukken wij een gedeelte van de bijlage van een recente brief aan de kiesverenigingen af m.b.t. de feestelijke manifestatie op 7 april a.s. i.v.m. het eeuwfeest van de ARP. In hoofdlijnen geeft dit artikel informatie over opzet en inhoud van het programma. Een speciale regeling voor het vervoer is

getroffen, uiteraard afhankelijk van voldoende deelname, die sterk kostenbesparend kan werken. De leden van de partijraad en andere bijzondere genodigden ontvangen zo is het voornemen, deze week een uitnodiging. Leest u de bijgaande informatie zorgvuldig en let u vooral op de genoemde termijnen.

De kiesverenigingen kunnen in dat geval, door op een aparte bijlage de namen en adressen op te geven, die laatstbedoelde personen voor mogelijke deelname aanmelden.

Schriftelijke aanmelding

Wij kunnen geen definitieve plaatsruimte garanderen, maar mochten er na 3 maart a.s. nog plaatsen beschikbaar zijn, dan zullen wij deze medio maart toewijzen.

uiteraard naar volgorde van binnenkomst van de schriftelijke aanmeldingen. De betreffende personen ontvangen een eventueel toegangsbewijs dan rechtstreeks, zonder tussenkomst van de kiesvereniging. Wilt u wel bij het inzenden van een bijlage bij de desbetreffende aanmeldingen vermelden of men, indien de ruimte dat toelaat, al dan niet deelneemt aan de lunch en of men desgewenst deelneemt aan de vervoerregeling?

GELDERLAND

MAGAZIJN „HET ANKER”

HOOFDSTRAAT 94-96 – VEENENDAAL

Zeer voordelige aanbieding in terlenka vallen en gordijnen

SPECIALITEIT IN NYLONKOUSSEN

GRONINGEN

Makelaardij o.g.

J. Fokkens en Zn. Siddeburen

Voor al uw makelaardij- en assurantiezaken

Telefoon Siddeburen 05983-1360-1605-1425
Telefoon Wagenborgen 05964-1371

DORDRECHT

en omstreken

v.h. GEBR. HARKEMA

SINDS 1948 JOHAN STAAT – DORDRECHT

ZOWEL VOOR	Automateriaal	tel. 3.94.29
WONING	Gereedschappen	tel. 3.94.33
GARAGE	Hang- en Sluitwerk	tel. 3.32.21
FABRIEK OF	Ijzerwaren	tel. 3.43.03
SCHIP	Bevestigingsartikelen	tel. 3.43.03

LEVERING ALS REGEL UIT VOORRAAD
GROOTHANDEL EN FABRIEKSAGENT

Handelsmaatschappij A. van ROON N.V.

WESTHAVENKADE 61, VLAARDINGEN
TEL. 34.34.92 en 34.30.46

U slaagt beslist bij ons voor uw kampeer- en watersportartikelen

In ons atelier worden alle voorkomende werkzaamheden op het gebied van tenten, caravans, luifels, bootzeilen etc. gedaan.

Drukkerij De Longte B.V.

Postbus 171 – Dordrecht – Tel. 078-3.43.22

Snelle offsetdrukkers voor meerkleuren reklamedrukwerk

Uw adres voor

TAPIJTEN – GORDIJNSTOFFEN – DEKENS – TAFELKLEDEN – STOELLEN – OVERTREKKEN ENZ.

Woninginrichting M. VAN SCHAIK

VOORSTRAAT 41 – VLAARDINGEN – TEL. 5430

FRIESLAND

Alle textielgoederen, bedden, dekens, matrassen, complete woninginrichting

Grootzand 14 - 38 - 42, SNEEK - Midstr. 114, JOURE

UTRECHT

UW INTERIEUR

SMAAKVOL EN GEZELLIG
INGERICHT
EN TOCH NIET DUUR

Fa. W. van Tellingen

SLOTLAAN 135-137 – ZEIST
TELEFOON 1.24.86

SCHUILING INDUSTRIE TECHNIEK BV

BINNENHAVENSTRAAT 20
HENGELLO-O.
POSTBUS 52. TEL. 05400-1.56.00

ZEELAND

HET ADRES VOOR

BURGERLIJKE- EN UTILITEITSBOUW, GROND-, WEG- EN WATERWERKEN, CONSTRUCTIEWERKEN, VERHUUR AANNEMERSMATERIEEL

AANNEMINGSBEDRIJF SCHOUWEN-DUIVELAND BV
GROENEWEEGJE 13, 4301 RN ZIERIKZEE, TELEX 55231 ASD
TELEFOON KANTOOR 01110-3951; WERKPLAATS 01110-2040

Bouwmaterialen

TEGELS
BEKLEDINGSPLATEN VOOR
BINNEN- EN BUITENWERK

Keukens

TIELSA
ALFINETTE
ROBIJN

A. DE JAGER-TOLHOEK B.V.
SHOWROOM: GOES – MIDDELBURG

OVERIJSEL

50 JAAR DE MEEST GEVRAAGDE
WONINGINRICHTING

J. VOERMAN & ZONEN

Assendorperstraat 73-81 – Tel. 1.65.07 – Zwolle

DEKKLEDEN

LASTECHNIEK

STRIJK

Deventer – 05700-2.32.70

ROTTERDAM

W. J. SPOORMAKER B.V.

AUTOMOBIELBEDRIJF ROTTERDAM-ZUID

Wolphaertsbocht 246 – Telefoon 010-85 28.33
Official Peugeot-dealer voor Rotterdam-Zuid en het eiland IJsselmonde.